

WAASAN PÄIVÄLEHTI

Nr 44

Sunnuntaina, 24 marraskuuta 2024

ISSN 2954-243X

**Eero Järnefelt
Tikanojassa**

**Meta Isæus-Berlins
näyttely Kuntsissa**

**TÄÄLLÄ OLEMME:
vpress.ovh**

Jupiter

Ozempic

Pääkirjoitus: Voiko taide pidentää elämää? Väitteen taustalla olevan tiedon tutkiminen

Se on runollinen ajatus: taide pidentää elämää. Mutta onko mitään totuutta ajatukselle, että sitoutumisemme taiteisiin - joko luomalla, tarkkailemalla tai kokemalla sitä - voi itse asiassa pidentää vuosiamme? Uusi tutkimus viittaa siihen, että vastaus voi olla pätevä ”kyllä”.

Taiteen vaikutus ihmisten hyvinvointiin tunnustetaan yhä laajemmin tiede- ja lääketieteellisessä yhteisössä. Tutkimukset osoittavat, että säännöllisellä osallistumisella kulttuuritoimintaan, kuten museoissa käymiseen, konsertteihin osallistumiseen tai taiteen luomiseen, voi olla mitattavissa olevia terveyshyötyjä. Esimerkiksi BMJ:ssä vuonna 2019 julkaistussa tutkimuksessa todettiin, että ihmiset, jotka harjoittavat usein taidetta, kuolivat vähemmän todennäköisesti ennenaikaisesti.

Professori Daisy Fancourtin tekemä ja BMJ:ssä julkaistu tutkimus paljasti, että henkilöillä, jotka osallistuivat vastaanottavaan taidetoimintaan harvoin (kerran tai kahdesti vuodessa), oli 14% pienempi riski kuolla jossain vaiheessa seurantajaksoa (809 kuolemaa 3042 kuolemasta, riskisuhte 0,86, 95%:

n luottamusväli 0,77-0,96) verrattuna niihin, jotka eivät osallistuneet lainkaan (837 kuolemaa 1762: sta). Lisäksi niillä, jotka harjoittivat vastaanottavaista taidetoimintaa useammin (muutaman kuukauden välein tai useammin), oli 31% pienempi riski kuolla (355 kuolemaa vuonna 1906, riskisuhte 0,69, 95%: n luottamusväli 0,59-0,80) demografisista, sosioekonomisista, terveydellisistä, käyttäytymis- ja sosiaalisista tekijöistä riippumatta. Tulokset pysyivät yhdenmukaisina eri herkkyyksianalyseissä eivätkä osoittaneet vaikutusta sukupuoleen, sosioekonomiseen asemaan tai sosiaalisiin tekijöihin. On tärkeää huomata, että tämä tutkimus oli havainnoiva, joten syy-yhteyttä ei voida päätellä.

Tutkimuksessa todettiin, että vastaanottavaan taiteeseen osallistumisella voi olla suojaava korrelatio iäkkäiden aikuisten pitkäikäisyyden kanssa. Tämä yhteys johtuu osittain kognition, mielenterveyden ja fyysisen aktiivisuuden eroista taiteen harrastajien ja ei-harrastajien välillä, mutta se säilyy, vaikka nämä tekijät otettaisiin huomioon mallissa.

Taiteen tekeminen on erityisen voimakasta. Neurotieteilijät ovat havainneet, että maalaaminen, piirtäminen tai askartelu aktivoi aivojen palkitsemisjärjestelmän ja va-

pauttaa dopamiinia, joka on välttämätöntä mielialan säätelylle. Lisäksi taiteellisen luomisen meditatiiviset näkökohdat voivat alentaa kortisolitasoja, mikä taistelee stressiä vastaan - tunnettu tekijä monissa kroonisissa sairauksissa.

Taiteen harrastaminen edistää myös sosiaalisia kontakteja, jotka ovat pitkän elämän avaintekijä. Yksinäisyys on tunnistettu ennenaikaisen kuoleman riskitekijäksi, kuten tupakointi tai lihavuus. Taidepohjainen sosiaalinen toiminta, kuten ryhmämaalaus tai kuorolaulu, tarjoaa mahdollisuuksia yhteisön rakentamiseen, emotionaalisen kestävyden ja fyysisen terveyden edistämiseen.

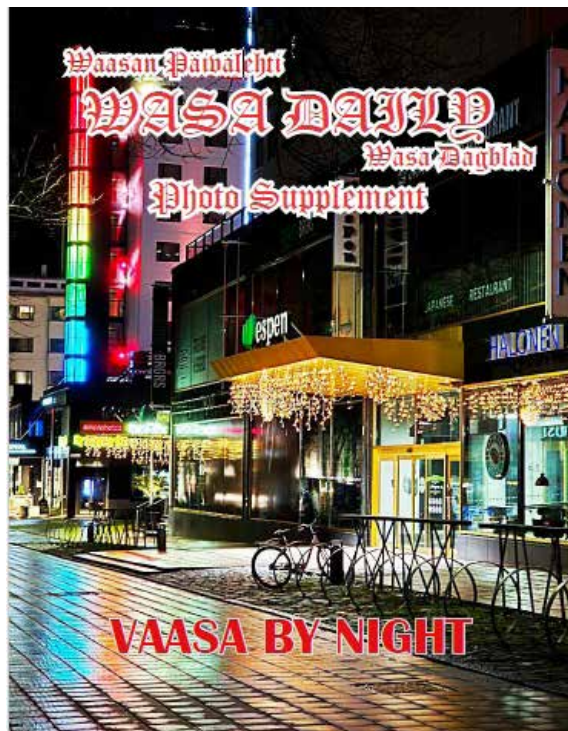
The link between art and physical health isn't just anecdotal. Researchers at University College London found that attending cultural events can improve cognitive function, which is associated with longer life spans. This aligns with findings in gerontology: maintaining mental stimulation and learning new skills as we age helps stave off neurodegenerative diseases. Art's capacity to evoke awe and wonder might also be a factor. Experiencing awe has been linked to improved heart health, reduced inflammation, and greater psychological well-being. Visiting a gallery or being moved by a symphony isn't just a fleeting pleasure—it could be a subtle act of self-preser-

vation.

So, does art truly prolong life? While it might not work like a miracle cure, the evidence suggests that living a life enriched by creativity and culture can enhance both the quality and quantity of our years. In a world that increasingly prioritizes productivity over introspection, art reminds us to pause, reflect, and connect—with ourselves and others.

The takeaway is clear: art is not a luxury, but a necessity. Whether you paint, sing, or simply appreciate the arts, these activities are investments in your health and well-being. If you haven't yet embraced the arts as part of your daily life, now might be the perfect time to start. After all, the canvas of life is richer—and perhaps a little longer—when painted with the colors of creativity.

Photo Supplement

VAASA BY NIGHT

Eero Järnefelt esillä Vaasassa – kunnianosoitus luonnolle ja suomalaiselle kulttuurille Tikanojan näyttely avautui eilen

Suomen rakastetuimpiin taiteilijoihin kuuluneella Eero Järnefeltillä (1863–1937) on laaja retrospektiivinen näyttely Tikanojan taidekodissa Vaasassa. Eilen 23. marraskuuta 2024 avautunut ja 25. toukokuuta 2025 asti kestävä näyttely tarjoaa syvällisen katsauksen Järnefeltin

elämään ja taiteellisuuteen. Noin 70 alkuperäisteoksen ja 30 luonnoksen digitaaliset esitykset korostavat näyttelyn innohimoa luontoon, ihmisiin ja suomalaiseseen identiteettiin.

Luonnon lumaavat yksityiskohdat

Järnefelt tunnetaan parhaiten suomalaisen luonnon ja kansanelämän kuvaajana. Hänen ikoniset teoksensa, kuten Koli Landscape ja Rye Workers / Sveden (1893), osoittavat hänen kykynsä vangita sekä suuri että hienovarainen luonnossa. Hänen yksityiskohtaiset ja

tunteikkaat esityksensä herättävät kysymyksiä tämän päivän suhteesta ympäristöön – onko hänen kuvaamansa luonto edes jäljellä?

Näyttely korostaa Järnefeltin viehtymystä luonnon pieniin ja suuriin ihmeisiin. Hänen taiteensa heijastaa syvää kunnioitusta sekä metsäalueita että herkkiä vesikasveja kohtaan.

länin maaherra. Perhe asui Rantagatanilla ja vietti kesänsä Maxmon Tottesundin kartanossa, jossa Eeron sisar Aino avioitui Jean Sibeliuksen kanssa.

Järnefeltin sisarukset olivat merkittäviä kulttuurin ja tieteen alalla kapellimestari ja säveltäjä Armaksesta Sibeliuksen puoliso Ainoon.

Kysymyksiä herättävä näyttely

Näyttelyn on kuratoinut Ate-neumin johtaja Timo Huusko, ja se on toteutettu Ate-neumin taidemuseon ja Vaasan museoiden yhteistyönä. Järnefeltin maalausten lisäksi esillä on hänen graafisia töitään, erityisesti mestarillisia pehmeitä etsauksia, jotka ovat näkyvästi esillä Suomen taidehistoriassa.

Runsaasti kuvitettu näyttelyluettelo ruotsiksi, suomeksi ja englanniksi syventää ymmärrystä hänen elämästään, perheestään ja teoksistaan. Tekstejä ovat kirjoittaneet muun muassa historioitsija Teemu Keskisarja ja kirjallisuudentutkija Minna Majjala.

Kolin maisema, 1928

TABLETILLA TÄTÄ LEHTEÄ VOIDAAN LUKEA MISSÄ TAHANSA:

Kuten tässä Kreikan Ateenassa

Tapahtumat ja perusteellinen tutkimus

Näyttelyssä on opastettuja kieroksia, konsertteja ja erikoistapahtumia, kuten Timo Huuskon johtama kuraattorikierros. Tikanojan taidekoti kutsuu siis paitsi kokemaan Järnefeltin taidetta myös pohtimaan hänen paikkaansa Suomen kulttuurihistoriassa.

Näyttely avaa oven aikaan, jolloin taide, luonto ja kulttuuri kulkivat käsi kädessä – ja muistuttaa niiden säilyttämisen arvosta tuleville sukupolville.

Eero Järnefelt: Omakuva

Eero Järnefelt: Suomen maiseman ja kansan kuvaaja

Eero Järnefelt (1863–1937) on yksi Suomen taiteen kultakauden merkittävimmistä nimistä. Hänen teoksensa tunnetaan tarkkanäköisestä realismistaan ja kyvystään vangita Suomen luonnon, kansan ja kulttuurin ydin aikaan, jolloin maa etsi omaa identiteettiään muuttuvien poliittisten ja yhteiskunnallisten olosuhteiden keskellä.

Kasvatus ja koulutus

Eero Järnefelt syntyi Viipurissa sivistyneeseen ja

taiteellisesti lahjakkaaseen perheeseen. Hänen isänsä oli kenraali Venäjän armeijassa, ja useista hänen sisarusistaan tuli kirjallisuuden ja musiikin alalla merkittäviä hahmoja. Mainittakoon että hänen isänsä Alexander Järnefelt toimi kuvernöörinä Vaasan läänissä vuosina 1888–1894. Tämä kulttuurinen ympäristö loi Järnefeltille vahvan pohjan taiteelliselle uralle.

Järnefelt opiskeli ensin Suomen Taideyhdistyksen piirustuskoulussa Helsingissä ja jatkoi sitten opintojaan Pariisissa. Ranskassa hän sai vaikutteita erityisesti naturalisteilta, kuten Jules Bastien-Lepagelta. Nämä vaikutteet ohjasivat hänen taiteellista filosofiaansa, jossa keskeistä oli arjen ja luonnon kuvaaminen yksityiskohtaisesti ja rehellisesti.

Teemat ja tyyli

Järnefeltin taidetta leimavat syvä yhteys Suomen maisemiin ja maaseutuun. Hänen teoksensa heijastavat Karjalan karua kauneutta, järvien tyyneyttä ja suomalaisten kyläyhteisöjen raskaasta mutta ylepää arkea.

Yksi hänen tunnetuimmista töistään on ”Raatajat rahanlaiset (Kaski)” (1893), vaikuttava kuvaus kaskiviljelijöiden raskaasta työstä. Maanläheiset sävyt ja yksityiskohtainen toteutus tuovat esiin sekä fyysisen uurastuksen että ihmisten arvokkuuden. Tämä sosiaalirealistinen mestariteos osoittaa Järnefeltin sitoutumisen tavallisen suomalaisen elämän kuvaamiseen. Maisemamaalausten lisäksi

Järnefelt teki myös muotokuvia merkittävistä henkilöistä ja osallistui koristeellisiin projekteihin. Hänen tyyliinsä kehittyi vuosien varrella realismista impressionistiseen suuntaan, mikä heijasteli hänen aikansa taidesuuntauksia.

Järnefelt ja kansallinen identiteetti

Järnefeltin taide kytkeytyy tiiviisti Suomen kansallisromantiikkaan ja 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alun kansalliseen heräämiseen. Tänä aikana taiteilijat, kirjailijat ja säveltäjät pyrkivät ilmaisemaan selkeää suomalaista identiteettiä, kun maa tavoitteli itsenäisyyttä Venäjältä. Hänen teoksensa juhlistavat Suomen luonnon kauneutta ja kansan sitkeyttä, ja ne ilmentävät kansallisromantiikan ihanteita. Erityisesti hänen maisemamaalauksensa välittävät ajatonta kunnioitusta luontoa kohtaan, mikä on keskeinen osa suomalaista kulttuuria.

Järnefeltin perintö

Eero Järnefeltin merkitys ulottuu hänen maalauksiensa ulkopuolelle. Hän toimi professorina Suomen Taideyhdistyksen piirustuskoulussa ja vaikutti merkittävästi uuden sukupolven suomalaisten taiteilijoiden koulutukseen ja modernin taideopetuksen perustuksiin.

Nykyään Järnefelt muistetaan taiteilijana, joka vangitsi Suomen sielun maan historian ratkaisevalla hetkellä. Hänen teoksiaan säilytetään keskeisissä suomalaisissa museoissa, kuten Ateneumissa, ja ne inspiroivat yhä uusilla sukupolvillaan tunteiden voimallaan ja teknisellä taidokkuudellaan.

Eero Järnefelt ei ollut vain taiteilija – hän oli Suomen maisemien, kansan ja kulttuurin tarinankertoja. Hänen maalauksensa ovat korvaamaton osa suomalaista kulttuuriperintöä ja kantavat ajattomia viestejä kauneudesta, taistelusta ja periksiantamattomuudesta. Järnefeltin taiteen kautta Suomen luonto ja kansa elävät edelleen tulevien sukupolvien mielissä.

Hallitus käynnistää ”Omalääkäri”-ohjelman parantaakseen perusterveydenhuoltoa

Omalääkäri ja omahoitaja

Suomen hallitus ottaa merkittävän askeleen perusterveydenhuollon saatavuuden ja jatkuvuuden parantamiseksi käynnistämällä ”Omalääkäri”-ohjelman. Ohjelmaa johtavat sosiaali- ja terveysministeriö sekä valtiovarainministeriö, ja sen tavoitteena on kehittää ja vahvistaa malleja, joissa potilailla on pysyvä hoitokontakti. Aloite yhdistää julkisen ja yksityisen sektorin resursseja, ja sen toimikausi on 19.11.2024–1.4.2027.

Omalääkärimallin kehittäminen on osa pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaa, ja se perustuu aiempien kokeilujen myönteisiin tuloksiin. – Omalääkärimalli on jo osoittanut hyviä tuloksia. Nyt on aika varmistaa sen onnistuminen koko maassa. Tavoitteena on parantaa hoidon saatavuutta, jatkuvuutta sekä lisätä potilaiden tyytyväisyyttä ja yhdenvertaisuutta, korostaa sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso.

Tutkimus tukee omalääkärimallia

Tutkimukset osoittavat, että hoidon jatkuvuus – kun sama yleislääkäri seuraa potilasta pitkällä aikavälillä – parantaa hoidon laatua, vähentää sairaustavuutta ja kuolleisuutta sekä pienentää terveydenhuollon kokonaiskustannuksia. Lisäksi potilastyytyväisyys kasvaa.

Hyvinvointialueilla on jo käynnissä hankkeita, joissa kehitetään omalääkärimalleja, omatiimimalleja ja ammatinharjoittajamalleja. Sosiaali- ja

terveysministeriö kokoaa yhteen näistä hankkeista saatavaa tietoa ja parhaita käytäntöjä levitettäväksi laajemmin. – Tavoitteemme on tukea hyvinvointialueita parhaiden ratkaisujen kehittämisessä ja jakamisessa, jotta ihmisten palvelut ja hoidon jatkuvuus paranevat. Tutttujen lääkärin ja hoitajien avulla asiointi on potilaille helpompaa, sanoo kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen.

Yksityinen sektori ja Kela-korvaukset tukena

Julkisen sektorin kapasiteetin lisäksi hallitus aikoo hyödyntää yksityistä sektoria, esimerkiksi ammatinharjoittajamallien kautta. Lisäksi toteutetaan kokeilu, jossa omalääkärimalli liitetään Kela-korvausten kehittämiseen. – Hallitus haluaa ottaa käyttöön kaikki mahdolliset keinot parantaakseen suomalaisten hoitoonpääsyä. Kela-korvaukset ovat tärkeä väylä kehittää omalääkärimallia ja edistää ihmisten valinnanvapautta sekä mahdollisuutta vaikuttaa omaan hoitoonsa, painottaa sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen.

Visio paremmasta ja yhdenvertaisemmasta hoidosta

Omalääkäri-ohjelma on merkittävä askel kohti henkilökohtaisempaa ja potilaslähtöisempää terveydenhuoltoa Suomessa. Yhdistämällä tutkimustietoa, kokemuksia ja innovaatioita hallitus osoittaa vahvaa tahtoa parantaa sekä hoidon laatua että yhdenvertaisuutta.

Hoidon jatkuvuus

Ohjelma korostaa hoidon jatkuvuuden merkitystä – tekijää, joka tuo turvallisuutta ja pitkäaikaisia terveyshyötyjä väestölle. Julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöhön perustuva lähestymistapa heijastaa modernia ja käytännönläheistä visiota Suomen tulevaisuuden terveydenhuollosta.

Vaasan nuorisovaltuusto – Vuoden 2024 nuorisovaltuusto Suomessa!

Vaasan nuorisovaltuusto on saavuttanut merkittävän tunnustuksen: Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto valitsi sen vuoden nuorisovaltuustoksi liittokokouksessaan Tampereella 17. marraskuuta 2024. Tämä palkinto on osoitus nuorisovaltuuston aktiivisesta ja vaikuttavasta toiminnasta nuorten hyväksi Vaasan kaupungissa.

Aktiivinen vaikuttaja ja uusien mahdollisuuksien luoja Perusteluissaan Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto korosti Vaasan nuorisovaltuuston monipuolista toimintaa ja vaikuttamistyötä. Kuluneen vuoden aikana nuorisovaltuusto on saanut edustuksen kaupunginvaltuustoon, antanut useita lausuntoja, järjestänyt innovatiivisia tapahtumia, kuten “Nuva goes back to school” -tapahtuman ja ilmaisen elokuvatilaisuuden nuorille. Nämä saavutukset ovat konkreettisia osoituksia siitä, miten nuorisovaltuusto on edistänyt nuorten äänen kuulumista ja osallistumismahdollisuuksia kaupungissa.

Vaasan nuorisovaltuuston puheenjohtaja Aaro Helo jakoi ylpeänä kiitoksensa ja visiona tulevaisuudesta:

”Tämä on hieno tunnustus meidän aktiivisen kautemme päätteeksi, ja nuorisovaltuustollamme on jatkossakin paljon ideoita ja innokkuutta nuorten vaikuttamismahdollisuuksien parantamiseksi kaupungissamme.”

Uusi kausi tuo uusia mahdollisuuksia Nykyisen nuorisovaltuus-

ton kausi päättyy vuoden vaihteessa, ja marraskuussa valittu uusi nuorisovaltuusto aloittaa toimintansa 1. tammikuuta 2025. Helo kiitti kaikkia nykykauden nuorisovaltuutettuja heidän aktiivisesta panoksestaan ja rohkaisi uusia jäseniä jatkamaan vaikuttavaa työtä:

”Toivomme, että uudet nuorisovaltuutetut jatkavat tätä hyvää työtä tulevalla kaudella.”

Vaasan esimerkki inspiroi Vaasan nuorisovaltuuston menestys on loistava esimerkki siitä, miten aktiivinen osallistuminen voi muuttaa nuorten asemaa ja vaikuttamismahdollisuuksia kunnallisessa päätöksenteossa. Tämä tunnustus ei vain juhlista Vaasan nuorisovaltuuston saavutuksia, vaan myös kannustaa muita nuorisovaltuustoja ympäri Suomen jatkamaan ja kehittämään omaa työtään.

Vaasa näyttää tietä – aktiivinen ja sitoutunut nuorisovaltuusto voi todella tehdä eron!

Neljä uutta työkykytiimiä tukemaan työllistymistä Pohjanmaalla

Pohjanmaan hyvinvointialue on perustanut neljä työkykytiimiä osana innovatiivista ja monialaista aloitetta, jonka tavoitteena on tukea henkilöitä, joilla on haasteita työllistymisessä. Tiimit tarjoavat räätälöityä apua ja luovat uuden toimintamallin työkyvyn ja työllistymisen edistämiseksi alueella.

Monialaista tukea yksilön tarpeisiin

Työkykytiimit kokoavat yhteen eri alojen ammattilaisia – terveydenhoitaja, sosiaaliohjaaja, lääkäri sekä asiantuntijoita Kelasta ja kunnallisista työllisyyspal-

Viikon taide-elämys:

Fanny Churberg

12.12.1845 Vaasassa - 10.5.1892 i Helsingissä
Kirkko rannalla, 1876

veluista – asiakkaan kanssa. Painopiste on asiakkaan työ- ja toimintakyvyn, terveydentilan ja opiskelumahdollisuuksien kartoittamisessa.

Tiimit toimivat kertaluonteisilla tapaamisilla, joissa asiantuntijat yhdessä asiakkaan kanssa etsivät ratkaisuja ja polkuja eteenpäin. Tavoitteena on löytää oikeat palvelut ja tuki, jotka vahvistavat asiakkaan mahdollisuuksia siirtyä työelämään. Palvelu on suunnattu erityisesti alle 30-vuotiaille nuorille aikuisille, mutta myös muut työikäiset, jotka tarvitsevat monialaista apua, voivat saada ohjauksen tiimiin. – Tärkeintä on, että asiakas on motivoitunut ja haluaa muuttaa tilanteensa, kertoo terveydenhoitaja Meri Saikko, joka toimii yhden tiimin koordinaattorina.

Pitkäjänteinen panostus ennaltaehkäisevään toimintaan Työkykytiimit ovat osa EU-rahoitteista Prima Botnia -hanketta, jonka tavoitteena on parantaa hoitoon ja palveluihin pääsyä sekä vähentää hoito- ja palvelulovelkaa. Hankekauden päätyttyä Pohjanmaan hyvinvointialue on päättänyt vakinaistaa työkykytiimit osaksi alueen palvelutarjontaa. – Työkykytiimeihin investoiminen on askel kohti

tehokkaampaa ja asiakaslähtoisempää palvelujärjestelmää, joka auttaa ihmisiä löytämään tien työelämään, toteaa hankekoordinaattori Helena Hyvönen.

Työkykytiimien tavoitteena on tarjota ennaltaehkäisevä palvelu, joka keskittyy tarpeiden varhaiseen tunnistamiseen ja ohjaamiseen oikeisiin palveluihin. Monialainen yhteistyö luo yhtenäisen ja laadukkaan toimintamallin, josta hyöttyy koko hyvinvointialue.

Positiivinen muutos työllisyyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi

Tämä aloite merkitsee merkittävää edistysaskelta Pohjanmaan työllisyyshaasteiden ratkaisemisessa. Yhteistyön koordinointi ja selkeiden palvelupolkujen luominen helpottavat vaikeassa tilanteessa olevien ihmisten pääsyä tarvitsemaansa tukeen.

Työkykytiimit osoittavat, kuinka eri toimijoiden välinen yhteistyö voi tuottaa innovatiivisia ratkaisuja, jotka vahvistavat sekä yksilön mahdollisuuksia että yhteiskunnan resursseja. Tiimit eivät ole vain apu-työväline, vaan myös sijoitus alueen tulevaisuuteen.

Wasa Teaterin uusi aikakausi – Ann-Luise Bertell eroaa teatterinjohtajan tehtävästä

Kymmenen kahteen kauteen jaetun teatteriohjaajavuoden jälkeen Ann-Luise Bertell päättää menestyksekkään kautensa Wasa-teatterissa 31. heinäkuuta 2025. Päätös tarkoittaa, että Bertell keskittyy jatkossa kirjoittamiseen ja muuhun taiteelliseen toimintaan.

”Minun on tullut aika omistautua kokonaan kirjoittamiselleni ja luomiselleni. Työ teatteriohjaajana vie liian paljon aikaa, jotta se olisi mahdollista”, sanoo Bertell, joka samalla jättää oven auki tulevalle yhteistyölle teatterin kanssa muissa rooleissa.

Bertellin aikaa teatteriohjaajana, ensin vuosina 2011–

2015 ja uudelleen vuosina 2020–2025, on leimannut vahva taiteellinen kehitys ja laaja yleisömenestys. Botnia Paradisen ja Vend om min längtanin kaltaiset tuotannot ovat vetäneet puoleensa täysisiä saleja, ja merkittävät panostukset lasten- ja nuortenteatteriin ovat vahvistaneet teatterin asemaa alueella.

Pohjanmaan ruotsalaisen sivistys- ja kulttuuriyhdistyksen (Söfuk) toiminnanjohtaja Martin Norrgård kiittelee Bertellin työtä: ”Ann-Luise on antanut korvaamattoman panoksen ja ollut Wasa Theatren menestyksen kantava voima. Aikana, jolloin kulttuuriala on suurten haasteiden edessä, hänen johtajuutensa on ollut turvaa ja inspiraatiota.

Söfuk aloittaa pian rekrytointiprosessin Bertellin seuraajan löytämiseksi. Tavoitteena on sujuva siirtyminen, joka varmistaa teatterin jatkuvan kehittämisen.

– On tietysti surullista, että Ann-Luise jättää meidät, mutta ymmärrän hänen päätöksensä. Johtajuutta ja taiteellista luomista on vaikea yhdistää, Norrgård sanoo.

Ann-Luise Bertell jatkaa työtään kesään 2025 saakka, ja hänen jäljellä olevana aikanaan on suunnitteilla useita hankkeita, jotka vahvistavat entisestään teatterin asemaa keskeisenä kulttuurilaitoksena Pohjanmaalla. (Lähde: Wasa Teater, lehdistötiedote)

IKEA Suomi palauttaa ruotsinkieliset tuotetiedot – asiakaskokemus keskiössä

IKEA Suomi on ilmoittanut palauttavansa ruotsinkieliset tuotetiedot myymälöiden ja suunnittelustudioiden hyllyille. Päätös perustuu asiakaspalautteeseen ja merkitsee askelta kohti parempaa asiakaskokemusta. Aiempi muutos, jossa ruotsinkieliset tiedot poistettiin osana digitalisaatiohanketta, ei vastannut asiakkaiden tarpeita.

– Pyydämme anteeksi sitä pettymystä, jonka aiempi päätök-

semme aiheutti. Etenimme liian nopeasti emmekä huomioineet riittävästi muutoksen vaikutuksia asiakaskokemukseen, sanoo IKEA Suomen toimitusjohtaja Timo Hulmi.

Hulmi korostaa kokemuksesta oppimisen tärkeyttä ja asiakaspalautteen arvoa: – Tämä kokemus opetti meille, kuinka tärkeää on tarkastella muutoksia eri näkökulmista ennen päätöksentekoa. Ruotsinkieliset asiakkaat ovat meille erittäin tärkeitä, ja olemme kiitollisia saamastamme arvokkaasta palautteesta.

Ruotsinkielisten tuotetietojen palauttaminen toteutetaan vaiheittain ja aloitetaan mahdollisimman pian. Samalla IKEA Suomi jatkaa tuotetietojen digitalisointia nyt asiakaslähtöisemmin ja huolellisemmin suunnitellulla tavalla.

Tärkeä ele kaksikielisyyden puolesta

Päätös palauttaa ruotsinkieliset tekstit ei ole vain käytännöllinen parannus asiakkaille – se myös osoittaa kunnioitusta Suomen kaksikielisyyttä ja sen arvoja kohtaan. IKEA toiminta korostaa, kuinka tärkeää on kuunnella asiakkaita ja mukautua heidän tarpeisiinsa, vaikka aiemmat päätökset eivät olisikaan osuneet kohdalleen.

Tämä askel vahvistaa IKEA Suomen asemaa asiakaslähtöisenä yrityksenä, joka ymmärtää, kuinka tärkeää on olla saavutettavissa ja merkityksellisen kaikille asiakkailleen – niin suomeksi kuin ruotsiksikin.

Häiriö- ja kriisitilanteisiin varautumisen ohjeet on koottu Suomi.fi-verkkopalveluun

Uusi koko väestölle suunnattu Häiriö- ja kriisitilanteisiin varautuminen -opas on julkaistu Suomi.fissä.

Suomi.fi:n Häiriö- ja kriisitilanteisiin varautuminen -oppaassa käsitellään tilanteita, jotka vaikuttaisivat laajasti yhteiskuntaan ja yhteisiin.

Ennakkoon varautumista vaativia tilanteita ovat esimerkiksi pitkät sähkö-, vesi- ja tietoliikennekatkot, sään ääri-ilmiöt ja suuronnettomuudet sekä pitkäkestoisemmat kriisit, kuten pandemia tai sotilaallinen konflikti. Oppaassa on ohjeiden lisäksi tietoa muun muassa hybridin ja informaatiovaikuttamisesta sekä muiden auttamisesta.

”Oppaasta löydät tietoa myös esimerkiksi epidemia- ja pandemiatilanteisiin varautumisesta sekä oman toimintakyvyn ja jaksamisen ylläpitämisestä kriisitilanteissa,” kertoo Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) valmiuspäällikkö, tutkimusprofessori Hannu Kiviranta.

Varautua voi vain ennakkoon. Varautuminen tarkoittaa ennakkoon valmistautumista erilaisiin häiriöihin ja kriiseihin sekä poikkeusoloihin. Siksi myös Suomi.fi:n varautumisopas on tarkoitettu ennakkoon tutustuttavaksi silloin, kun yhteiskunnassa ei ole häiriöitä.

Jos jotakin poikkeuksellista tapahtuu, jokaisen oma varautuminen ja toiminta vaikuttavat siihen, miten hyvin pärjää itse ja pystyy auttamaan myös lähipiiriin ihmisiä. Kun ihmiset pärjäävät joitakin päiviä omatoimisesti, viranomaiset voivat keskittyä omaan tehtäväänsä eli tilanteen ratkaisemiseen ja eniten apua tarvitsevien auttamiseen.

Varautumisen lähtökohdat ovat jokaisella erilaiset, minkä vuoksi varautuminen olisi hyvä nähdä valikoimana erilaisia keinoja. Varautumisen perusta on kotivara, mutta se on myös tietoa ja taitoa toimia silloin, kun jotakin poikkeuksellista tapahtuu. Jokaisen kannattaa varautua jollakin tapaa omien tarpeidensa, mahdollisuuksiensa ja kykijensä mukaan.

Ohjeiden kokoaminen yhteen helpottaa tiedon löydettävyyttä

Varautuminen on koko yhteiskuntaa koskeva asia, ja sen parissa työskentelevät useat viranomaistahot sekä järjestöt. Ohjeiden kokoaminen yhteen oppaaseen helpottaa kansalaisten näkökulmasta tiedon löytämistä. Oppaan julkaisun yhteydessä ohjeiden sisältö ei oleellisesti muutu.

Suomen-, ruotsin- ja englanninkielisen verkko-oppaan yhteydessä ovat pääkohtien viittomat suomalaisella ja suomenruotsalaisella viittomakielellä. Oppaan oheismateriaalina on 15 eri kielellä varautumisen perustiedot koostava pdf-tiivistelmä, jonka voi tulostaa itselleen, läheisilleen tai palvelupisteisiin.

Opas on osa sisäministeriössä vuonna 2022 käynnistettyä omatoimisen varautumisen viestintäkokonaisuutta, jolla vahvistetaan väestön varautumisosaamista. Nykyisen hallitusohjelman yhtenä tavoite-

teena on vahvistaa kaikkien väestöryhmien henkistä kriisinkäestävyyttä ja omatoimisen varautumisen osaamista. Sisäministeriö on rahoittanut oppaan toteutuksen ja vastannut sisällön tuottamisesta. Yhteistyössä hankkeessa on Suomi.fi-verkkopalvelua ylläpitävä Digi- ja väestötietovirasto.

Oppaan tuottamisessa ovat olleet mukana: Digi- ja väestötietovirasto, Finanssivalvonta, Huoltovarmuuskeskus, Ilmatieteen laitos, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, maaja metsätalousministeriö, Mieli ry, Marttaliitto ry, pelastusvoimat, poliisi, puolustusministeriö, puolustusvoimat, Rahoitusvakausvirasto, sosiaali- ja terveysministeriö, suojelupoliisi, Suomen Pankki, Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö, Suomen Punainen Risti, Säteilyturvakeskus, THL, Turvalisuuskomitean sihteeristö, Työterveyslaitos, valtioneuvoston kanslia, valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö. (THL.fi)

Kriisitietoa jaetaan myös Ruotsissa

Uusi esite Kriisistä tai sodasta lähetetään yli viiteen miljoonaan talouteen

Ruotsin yhteisön turvallisuus- ja valmiusvirasto (MSB) aloittaa 18. marraskuuta alkaen Kriisistä tai sodasta -esitteen päivitetyn version jakamisen koko Ruotsin väestölle. Kahden viikon aikana jaetaan 5,2 miljoonaa kappaletta, mikä tekee tästä yhden maan historian suurimmista hätävalmiustiedotuskampanjoista.

Esitteen digitaalinen versio, joka julkaistiin MSB:ssä lokakuussa, on ladattu jo noin 55 000 kertaa. Painettu versio vahvistaa viestiä sekä kriiseihin että lopulta sotaan varautumisen tärkeydestä.

– Lue esite, noudata neuvoja ja tallenna se. Turvallisuuspoliittinen tilanne on vakava, ja meidän kaikkien on panostettava Ruotsin resilienssin vahvistamiseen, sanoo MSB:n pääjohtaja Mikael Frisell.

Enemmän huomiota sotavalmiuteen. Uusi esite sisältää useita konkreettisia neuvoja ja tarkistuslistoja, jotka helpottavat kotitalouksien tiedon omaksumista. Uusia aiheita ovat mm.

Ohjeita evakuointiin. Kuinka pysäyttää verenvuoto. Tukea erityistarpeita omaaville. Valmius lemmikkeihin.

Kuinka puhua lapsille kriiseistä ja sodasta.

Projektipäällikkö Christina Andersson korostaa tiedottamisen tärkeyttä: – Esitteen kautta muistutetaan, että kriisivalmiuden tulee olla luonnollinen osa jokapäiväistä elämäämme.

Esite lähetetään pääsääntöisesti ruotsiksi, mutta se on saatavilla myös helposti luettavalla ruotsiksi, englanniksi ja useilla muilla kielillä sekä luettavana, pistekirjoituksella ja viittomakielellä tulkkina. MSB:ssä nettisivuilta voi ladata myös digitaalisia versioita 14 eri kielellä, mukaan lukien arabiaksi, suomeksi ja saameksi.

Tällä laajalla tiedotustyöllä MSB toivoo tavoittavansa koko väestön ja vahvistavansa Ruotsin valmistautumista tuleviin haasteisiin.

He, jotka tietävät hiukan enemmän ovat He, jotka lukevat Waasan Päivälehteä

Nuorten ahdistuneisuuden ja humalajuomisen yhteisesiintymisen ei ole vähentynyt – alkoholia hankitaan yhä useammin netistä

Viimeisen vuosikymmenen aikana nuorten mielenterveyssoireilu on lisääntynyt ja alkoholin käyttö on vähentynyt. Samalla kuitenkin alaikäisten nuorten alkoholin käytön laskeva trendi näyttää hidastuneen ja osin jopa pysähtyneen.

Nuorten ahdistuneisuusoireet ovat lisääntyneet samassa suhteessa runsaasti juovilla sekä niillä nuorilla, jotka eivät juo. Alkoholin juominen on myös vähentynyt samaan tahtiin ahdistuneisuutta kokevilla ja vähemmän oireilevilla.

Ahdistuneisuuden ja humalajuomisen välinen yhteys ei ole kovin vahva, mutta tämä mielenterveysongelmien ja pä-

Sammutusautoja Ukraina – monet hyvinvointialueet lahjoittavat kalustoa

Useat hyvinvointialueet tukevat Ukrainaa lahjoittamalla käytöstä poistettuja mutta hyvä-kuntoisia pelastusajoneuvoja. Yksi tällainen ajoneuvo, 40-vuotias Volvo täynnä pelastusarvikkeita, on näinä päivinä matkalla kohti sodasta kärsivää maata. Säännöllisesti uusittavan kaluston myötä hyvinvointialueella on kertynyt varastoihin ajoneuvoja, jotka ovat vielä täysin käyttökelpoisia. Sen sijaan, että vanhat pelastusautot myytäisiin huu-tokaupassa, on päätetty lahjoittaa ne sinne, missä niillä on kiireellisempi tarve.

Pohjanmaan hyvinvointialue on lahjoittanut sammutusauton

– Olimme saavuttaneet talousarviossa asetetut tavoitteet vanhan kaluston myynnistä, joten voimme huoletta lahjoittaa näitä ajoneuvoja, kertoi aluepalopäällikkö Kaj Enqvist. Vaikka lahjoitettu Scania olikin jo vuosimallia 1990, oli se teknisesti hyvässä kunnossa.

– Auto on palvellut Närpiön ja Tiukan alueella uskollisesti vuosia, ja vaikka se onkin ikääntynyt, on se edelleen erittäin käyttökelpoinen, Enqvist lisää.

Tavoitteena turvallisempi Ukraina

Vaikka lahjoitukset eivät sotaa ratkaisekaan, ne tuovat konkreettista apua sodan runtelemaan maahan.

ihteiden käytön samanaikainen esiintyminen kuormittaa tuhansia nuoria joka vuosi.

”Eikä ahdistuneisuuden ja humalajuomisen samanaikainen esiintyminen nuorilla ole vähentymässä, vaikka alkoholinkäyttö yleisesti vähenee”, toteaa erikoistutkija Noora Berg Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksesta (THL).

Niiden tyttöjen osuus, joilla on sekä ahdistuneisuutta että runsasta humalajuomista, on lisääntynyt 29 prosenttia vuosien 2013–2023 välillä. Pojilla tämän ryhmän koko on pysynyt melko vakaana.

Alaikäiset hankkivat alkoholia eniten kavereiden kautta, mutta netin kautta hankkiminen on yleistynyt.

Alkoholinkäyttöön nuorilla vaikuttaa, kuinka helppoa sitä on hankkia. Alaikäisillä nuorilla

selvästi yleisin tapa hankkia sitä on kavereiden kautta. Vuonna 2024 kolmannes alkoholia käyttäneistä nuorista oli hankkinut edellisellä kerralla käyttämänsä alkoholin kavereiden kautta. Uutena hankintakanavana vanhojen rinnalle on noussut internet ja sosiaalisen median alustat.

Nuoret myös ilmoittivat aiempaa useammin saaneensa alkoholia vanhemmiltaan. Seitsemän prosenttia vastaajista ilmoitti vuonna 2024, että vanhemmat olivat ostaneet, ja 19 prosenttia että he olivat tarjonneet nuoren edellisellä kerralla käyttämän alkoholin.

”Vanhemmat voivat mieltää suojelevansa lapsiaan hankkiesaan itse heille alkoholia. Eli voi olla se tunne, että ainakin tietää paljonko sitä käytetään ja mistä se tuli. Analyysimme perusteella vanhemmilta saadut

Helsingin päärautatieaseman taide-teos herää uuteen eloon

Helsingin sydämessä sijaitsevan päärautatieaseman ravintolasalin yli satavuotias taide-teos, Eero Järnefeltin, A.W. Finchin ja Ilmari Aallon yhteinen Maisema kolilta -maalaukset, saa uuden elämän mittavan restaurointiprojektin myötä. VR-yhtymä on päättänyt panostaa asemarakennuksen kunnostukseen ja taide-teoksen säilyttämiseen, ja projektiin on varattu satojatuhansia euroja.

Maisema kolilta on ollut osa rautatieaseman historiaa yli sadan vuoden ajan ja se on yksi Suomen merkittävimmistä taide-teoksista. Restauroinnin tavoitteena on palauttaa maalaukselle sen alkuperäinen loisto ja varmistaa sen säilyminen tuleville sukupolville.

”Olemme erittäin iloisia, että voimme olla mukana säilyttämässä tätä arvokasta taide-teosta jälkipolville”, kertoo VR-yhtymän edustaja. ”Maisema kolilta on osa suomalaista kulttuuriperintöä, ja se ansaitsee kaiken huolenpidon, jota voimme sille antaa.”

Restaurointiprojekti on osa laajempaa rautatieaseman remonttia, jossa uudistetaan muun muassa ravintolasalia ja muita yleisiä tiloja. Remontin yhteydessä myös muut aseman taide-teokset käydään huolellisesti läpi ja tarvittaessa kunnostetaan. ”Maisema kolilta on pala suomalaista historiaa, joka nyt herää uuteen eloon”,

alkoholijuomat näyttävät kuitenkin tulevan muualta hankittujen lisäksi, ei niiden tilalle”, kertoo erikoistutkija Kirsimarja Raitasalo, THL.

Yhteiskunnalliset muutokset sekä kiihdyttävät että hillitsevät nuorten ahdistuneisuusoireilua ja alkoholinkäyttöä.

Monet yhteiskunnalliset muutokset voivat samanaikaisesti sekä lisätä ahdistuneisuusoireilua että vähentää alkoholinkäyttöä. Esimerkiksi kouluun ja työelämään liittyvät lisä-ahdistuneisuutta ja toisaalta luoda paineita välttää päihteiden käyttöä, jotta toimintakyky ei häiriinny.

Toisena esimerkkinä voisi nostaa sosiaalisen median käytön lisääntymisen. Sen myötä ahdistuneisuus saattaa lisääntyä, mutta toisaalta kasvokkain tapahtuvan vuorovaikutuksen vähentyminen

voi vähentää myös nuorten mahdollisuuksia käyttää päihteitä” sanoo Noora Berg.

Samanaikainen päihde- ja mielenterveysongelmien esiintyminen huomioitava ehkäisyssä

Päihde- ja mielenterveysongelmien esiintyminen samanaikaisesti on yhteydessä vakavampaan oireiden ja päihdekäytön myöhempään kehittymiseen. Tämä asettaa haasteita ongelmien ehkäisylle ja hoidolle. On tärkeää ehkäistä päihteiden riskikäyttöä henkilöillä, joilla on mielenterveyden haasteita ja yhtä tärkeää on ehkäistä mielenterveysongelmia heillä, jotka käyttävät runsaasti päihteitä.

Alkoholin osalta ehkäisvässä työssä on myös olennaista kiinnittää huomiota sen tarjonnan vähentämiseen niissä kanavissa, joista nuoret sitä hankkivat.

Suomessa on kehitetty mielenterveys- ja päihdepalvelujen integraatiota, mutta alueelliset erot ovat suuria. Näiden tutkimusten tulokset osoittavat, että tarve mielenterveys- ja päihdepalvelujen yhteiselle kehittämiselle jatkuu.

Tulokset perustuvat kahteen eri aineistoon. Humalajuomiseen ja ahdistusoireiluun liittyvät tulokset perustuvat THL:n Kouluterveyskyselyihin vuosilta 2013–2023, joissa yhteensä 874 110 perusopetuksen 8. ja 9. luokan oppilasta, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijaa sekä ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijaa on antanut vastauksia. Nuorten alkoholihankintoihin liittyvät tulokset perustuvat keväällä 2024 toteutettuun 15–16-vuotiaiden nuorten päihteiden käyttöä käsittelevän eurooppalaisen koululaistutkimuksen (ESPAD) Suomen aineistoon.

TAPAHTUMAT

TIKANOJA:

UUDEEN TAIDETAPAHTUMA VAASASSA

Eero Järnefeltin näyttely avautui 23.11.2024

ATENEUM

Gothic Modern – pimmeystä valoon

4. lokakuuta 2024–26. tammikuuta 2025.

Keskiajan ja renessanssin taide tarjosi 20-luvun taiteilijoille emotionaalista materiaalia ja tapoja käsitellä ihmisen perustunteita sekä syntymää, kuolemaa, kärsimystä ja seksuaalisuutta. Näyttelyn taiteilijoita ovat Arnold Böcklin, Lucas Cranach vanhempi, Akseli Gallen-Kallela, Vincent van Gogh, Theodor Kittelsen, Käthe Kollwitz, Edvard Munch, Hugo Simberg, Helene Schjerfbeck, Marianne Stokes ja Gustave Van de Woestyne.

Ateneumissa ensiesitelynsä jälkeen näyttely matkustaa Norjan kansallismuseoon ja Wienin ALBERTINA-museoon, jossa sen kuratoivat Vibeke Waalann Hansen ja Cynthia Osiecki (kuraattorit, kansallismuseo, Norja) ja Ralph Gleis (johtaja, Alte Nationalgalerie). Näyttelyä täydennetään kattavalla näyttelyluettelolla

RUSK

19-23.11.24

Kamarimusiikkia Pie-

tarsaassa
Kaipuun kauneus
Kansainvälistä luovuutta
vuoden pimeimpään
aikaan
ruskfestival.fi

KOTIRANNAN TYÖVÄEN-TALO

22.11.2024 klo 19
Eino Gröhn konsertissa

KAUPPATORI

JOULUN AVAJAISET

23-24.11.2024

Markus Lytts & Ralf Nyqvist, Krista Siegrids & Mark Levengood, Kuula-opiston Etradi-kuoro, solisti Alicja Musielak, Aava-kiertun eläimiä, Arne Alligator & Viidakkorumpu

RITZ

16.11.24

KLO 14 JA 19
AUTIOTALO
Musikaali Dingo-huomasta
www.ritz.fi

Ooppera ja baletti, Helsinki

Leevi Madetojan ooppera
Pohjalaiset
22.11.2024 – 4.1.2025
<https://oopperabaletti.fi/>

BLACK FRIDAY

Perjantaina 29.11.24
Vuoden suurin ostos-päivä mm elektroniikan suhteen

RITZ

30.11.24

KLO 14 JA 19
BADDING-MUSIKAALI
www.ritz.fi

STUNDARS

1.12.24

Joulumarkkinat

Kristiinankaupungin

375-vuotisjuhlakonsertti

5.12.24 klo 18
Kristiinankaupungin kirkko
www.baroque.com

KAUNEISET BAROKI-JOULULAULUT

Kolminaisuuden kirkko
8.12.24 klo 18.39
Vaasa Baroque Ensemble ystävien kanssa
www.baroque.com

VASA SÄNGARGILLE Joulukonsertti

Vaasan kirkossa
Perjantai 20.12 klo 20.00 ja lauantai 21.12 klo 18.00

Rakkaimmat joululaulumme ja kolme uutta sovitusta Mikael Svarvarin moderneista joululauluista. Vierailtava taiteilija on tähtiteno-ri Markus Nykänen. Konsertissa on mukana myös urkuri Jimi Järvinen.

LUX HELSINKI

8.-12.1.2025

Suomen loistavin valofestivaali, Lux Helsinki, on vuosittain järjestettävä valofestivaali, joka levittäytyy ympäri Helsinkiä tammikuun alussa loppiaisen tienoilla. Tapahtuma esittelee monipuolisesti valotaiteen eri muotoja. Tuomiokirkko on yleensä aivan erityinen nähtävyyden festivaalilla. Eli jos tammikuun alussa olet menossa Helsinkiin, niin käy katsomassa.

www.luxhelsinki.fi

VAASAN KAUPUNGINTE-ATTERI

Tosca-ooppera
Ensi-ilta 12.1.2025
<https://www.vaasa.fi/koe-ja-nae/kulttuuria-vaasassa-ja-seudulla/vaasan-kaupunginteatteri/tosca/>

TIETEIDEN YÖ

9.1.2025 Helsingissä

Tieteiden yö on tieteen oma kaupunkitapahtuma Helsingissä. Vuosittain tammikuussa järjestettävää tapahtumaa vietetään seuraavan kerran torstaina 9.1.2025. Kirjava ohjelmanjärjestäjien joukko takaa sen, että illan ja yön aikana päästään nauttimaan niin mukansatempaavista luennoista kuin oivaltamisesta itse tekemällä. Kaikkiin Tieteiden yön tapahtumiin on vapaa pääsy!

Meillä on kesäisin Tieteiden yö Vaasassa. Milloin me saamme Tieteiden yön talvella? <https://www.tieteidenyo.fi/>

MEDIAKIELI (ruotsiksi) 2025: Seminaari

Vaasa 22.-23. tammikuuta 2025.
Mediespråk 2025 -tapahtuman järjestävät Ruotsalainen lehdistöpalvelu ja Åbo Akademin elinikäisen oppimisen keskus.

Hufvudstadsbladet, Ab:n, HSS Median, ÅU Median, Ruotsin julkisten koulujen ystävien, Åbo Akademin säätiön, Ruotsin kulttuurirahaston, Harry Schaumanin

säätiön ja Konstsamfundetin kanssa.

Mediespråkin kielijohdajat ovat Jennie Storgård, Minna Levälähti ja Leni Sundman Ruotsalaisessa lehdistöpalvelusta (SPT).

Tammikuussa 2024 seminaari järjestettiin Helsingin Hanasaarissa.

<https://www.mediesprak.fi/seminariet/>

KOKOLAN TALVIHARMONIKKA 2025

Karleby vinteraccordon
8.-15.2.2025

Kokolan Talviharmoinnikka on vuonna 1998 aloittanut musiikkifestivaali Kokkolassa

ILMAJOEN MUSIIKKIFESTIVAALI

”Isoviha” 1713-1721”

6.-15.6.2025

”Tämä voimakas ja ajankohtainen ooppera tuo vihan vuodet ja esi-isemme kohtalot takaisin Kyrönjoen rannoille. Big Wrath on järkyttävä ja ravitseva tarina perhesiteistä, äidinrakkautesta, sinnikkyyydestä ja yhteistyön voimasta tietyn ajan kuluessa, kun Venäjän julma hyökkäyssota Suomea vastaan poltti Pohjanmaan mustaksi maaksi.”
www.musiikkijuhlat.fi

KORSHOLMAN MUSIIKKI-JUHLAT

23.7.-30.7.2025

”Korsholman Musiikkijuhlat 2024 ja Tove Teuvalla -ooppera ovat ohi ja syksy lähestyy.

Nyt työskentelemme jo kesän 2025 Musiikkijuhlien parissa. Haluamme kuitenkin palata vielä heinä-elokuun lämpimiin päiviin ja festivaalitunnelmiin.”

Korsholman Musiikkijuhlat järjestetään ensi vuonna 23.-30.7.2025.
<https://korsholmmusicfestival.fi/>

JOULUN AVAJAISET

God jul och gott ny
ristmas and a Hap

Krista Siegfriids & Mark Levengood toivottivat Hyvää Joulua vaasaisille

MUSIKAALI

Helsingin Moulin Rouge – Pohjoismaiden loistokkain musikaalisoitus hurmaa yleisön

Kuva: Otto-Ville Väätäinen Helsingin kaupunginteatteri

Helsingin Kaupunginteatterin Moulin Rouge! -musikaali on tämän syksyn teatteritapaus, joka ei jätä ketään kylmäksi.

Velvetin, satiinin ja höyhenten säihke täyttää suuren näyttämön, kun Pariisiin 1800-luvun boheemi elämä herää henkiin koko loistossaan. Visuaalisen upeuden lisäksi musikaali tarjoaa koskettavan rakkaustarinan, jossa yhdistyvät tunteiden syvyys ja musiikin voima.

Kansainvälinen tarina, suomalainen kosketus Helsingin Moulin Rouge! -sovitus on osa pohjoismaista yhteistyötä, mutta suomalaiset tekijät ovat tuoneet siihen ainutlaatuisia omaleimaisuutta. Jennie Storbacka loistaa Satinen roolissa.

Jennie Storbacka on suomalainen laulaja ja esiintyjä, joka on valloittanut niin teatterin lavat kuin konserttisaliitakin. Hänen äänensä on monipuolinen ja voimakas, ja hänen esiintymisensä kantaa aina syvää tunteen ja taiteen väreilyä. Storbackan ura ulottuu laajalle, ja hän on tehnyt pitkän matkan Suomen musiikkikentällä.

Storbacka on ennen kaikkea tunnettu musikaalirooleistaan. Hän on saanut huo-

miota muun muassa tässä roolistaan Moulin Rouge! -musikaalissa Helsingin kaupunginteatterissa, jossa hän tuo eloon ikonisen Satinen roolin. Hänen tulkintansa Satine on yhdistelmä herkkyyttä ja voimaa, ja hän vie katsojan syvälle tarinan tunteisiin. Hänen kykynsä yhdistää tekninen taidot ja tunteellisuus ei voi olla vaikuttamatta.

Storbacka ei ole vain musikaalien tähti, vaan hänellä on myös pitkä kokemus erilaisista musiikkityyleistä. Hän on esiintynyt monenlaisissa tilaisuuksissa, aina jazzkeikoista presidentin juhlaan saakka, ja hänen laaja äänialansa on mahdollistanut hänelle monenlaisten roolien ja esitysten toteuttamisen. Hänen roolinsa The Voice of Finland -kilpailussa, jossa hän ylsi finaaliin, teki hänestä tunnetun myös laajemmalle yleisölle.

Jennie Storbacka on esimerkki taiteilijasta, joka ei pelkää ottaa riskejä ja tutkia uusia ilmaisumuotoja. Hänen luonteensa ja lahjakkuutensa tekevät hänestä erityisen esiintyjän, joka herättää niin yksityiskohtaisella tulkinnallaan kuin kokonaisvaltaisella lavaläsnäolollaan. Hänen matkastaan voi oppia paljon taiteen ja esiintymisen syvyyksistä ja voiman lähteistä.

Jennien vastaparinaan Martti Mannisen Christian kasvaa ujosta säveltäjästä voimakkaaksi ja rohkeaksi rakastajaksi, joka haastaa sekä itsensä että kohtalonsa.

Risto Kaskilahden karismaattinen esitys Moulin Rougen yökerhoisäntänä ja Joel Mäkisen vaikuttava rooli pahantahtoisenä herttuana täydentävät näyttelijäkaartin. Musikaalin tarina kulkee kipeästi rakkauden ja luopumisen teemoissa, mutta lopulta se tarjoaa myös toivon ja elämänilon sanoman.

Visuaalinen ilotulitus ja musiikillinen juhla Moulin Rouge! on ennen kaikkea visuaalinen ja musiikillinen spektakkel. Lavastus ammentaa 1800-luvun Pariisin art nouveau -tyylistä, ja pukusuunnittelussa näkyy vuosisadan vaihteen glamour. Yli sata asukokonaisuutta, höyhentäyteiset puvut ja korsetit luovat näyttämölle unohtumattoman maailman.

Vaika musikaalin ilme on hauska, suorastaan riimukas, on itse tarina traaginen. Nuori ja kaunis Satine rakastuu köyhään säveltäjään, mutta juuri kun parin onni pitäisi kukistaa niin ... No jos me nyt emme tässä paljasteta juonta kovin pitkälle,

Musiikki on musikaalin sielu. Moulin Rouge! -esityksessä kuullaan peräti 70 tunnettua kappaletta seitsemältä eri vuosikymmeneltä, mukaan lukien Lady Gagan ”Bad Romance” suomeksi. Kapellimestarit Ville Myllykoski ja Eeva Kontu johtavat orkesteria, joka kuljettaa yleisöä saumattomasti tunnetilasta toiseen.

Taidetta ja tunteita kaikille aisteille Moulin Rouge! ei ole pelkästään musikaali – se on kokonaisvaltainen elämys. Se vie katsojan mukanaan rakkauden, surun ja ilon pyörteisiin ja muistuttaa, kuinka tärkeää on elää jokainen hetki täysillä. Vaikka tarina huipentuu traagisesti Satinen kuolemaan, esityksen viimeiset kohtaukset nousevat riemukkaaksi juhlaiksi. Can-canin huumava rytmi ja näyttelijöiden energinen tanssi jättävät lopulta hymyn katsojan kasvoille.

Helsingin Kaupunginteatteri on jälleen kerran osoittanut, miksi sen musikaalit ovat suomalaisten sydämissä. Moulin Rouge! on mestarillinen osoitus pohjoismaisesta yhteistyöstä ja paikallisesta lahjakkuudesta. Se on teatterin taikaa parhaimmillaan – lumoava, säkenöivä ja unohtumaton. – Show must go on – ja tämä show todella kannattaa nähdä!

Moulin Rouge! on olemassa elokuvana-kin

Moulin Rouge! on vuonna 2001 ensi-iltansa saanut jukebox-musikaali ja romanttinen draama, jonka on ohjannut, tuottanut ja osin käsikirjoittanut australialainen Baz Luhrmann. Tämä elokuva on kolmas osa Luhrmannin niin sanotusta Red Curtain -trilogiasta, johon kuuluvat myös Strictly Ballroom (1992) ja Romeo + Juliet (1996).

Elokuva sijoittuu 1800-luvun lopun Pariisiin, Montmartren taiteilijakaupunginosaan, jossa Moulin Rouge -kabaree sykii boheemia elämää. Tarina kertoo skotlantilaisesta runoilijasta Christianista (Ewan McGregor), joka rakastuu palavasti kabareen tähtenä ja kurtisaanina tunnettuun Satineen (Nicole Kidman). Rakastavaisten välille rakentuu kiihkeä ja traaginen suhde, jota varjostavat esteet yhteiskunnan ja vallan rakenteissa.

Moulin Rouge! tunnetaan visuaalisesta yltäkyläisyydestään ja innovatiivisesta musiikin käytöstään. Elokuvassa kuullaan uudelleen sovitettuja kappaleita useilta eri vuosikymmeniltä, ja nämä sävellykset kuljettavat tarinaa eteenpäin unohtumattomalla tavalla. Lavastus ja puvustus kunnioittavat art nouveau -estetiikkaa, mikä tuo näyttävyyttä ja loistoa tähän elokuvan kabareehenkilökuvaukseen.

Nicole Kidmanin ja Ewan McGregorin tulkinnat ovat voimakkaita ja tunteikkaita, ja heidän kemiansa tekee rakkaustarinasta vangitsevan. Kidmanin roolisuoritus Satinena toi hänelle Oscar-ehdokkuuden, ja elokuva itsessään sai yhteensä kahdeksan Oscar-ehdokkuutta, voittaen kaksi: parhaasta lavastuksesta ja puvustuksesta.

Moulin Rouge! on elokuva, joka yhdistää teatterin ja elokuvan taianomaisella tavalla.

VALOKUVANÄYTTELY

Muitimaailman valokuvasensaatio Tyler Mitchell Helsingin Valokuvataiteen museo K1 esittelee Pohjoismaiden ensinäyttelyssä amerikkalaisen tähden rohkeita ja ajatuksia herättäviä teoksia

Tyler Mitchell, yksi nykyvalokuvataiteen kirkkaimmista tähdistä, saapuu Helsinkiin näyttelyllään *Wish This Was Real*, joka on avoinna Valokuvataiteen museo K1-tilassa aina 23. helmikuuta 2025 asti. Näyttely tarjoaa ainutlaatuisen tilaisuuden tutustua Mitchellin uraauurtavaan tapaan kuvata kauneutta, utopiaa ja Mustien ihmisten arkea tavalla, joka haastaa perinteiset käsitykset muotokuvista ja valokuvataiteesta.

Museo löytyy osoitteesta Mikonkatu 1, Kämp Gallerian kellarikerroksessa, hyvin viihtyisät

tilat. Museossa on myös hyvin varustettu kauppa jossa valokuvaamiseen liittyvää kirjallisuutta myynnissä.

Visuaalista runoutta ja kulttuurista vastarintaa

Mitchellin teokset eivät ole pelkästään esteettisiä – ne ovat myös poliittisia. Hänen valokuvansa asettavat vastakkain unelmia ja todellisuutta, arkisia hetkiä ja historiallisia kerrostumia. Ne kutsuvat katsojan pohtimaan, kuinka Mustien vapaa-ajanviettoa ja arkea voidaan kuvata vapauden, ilon ja arvokkuuden linnin läpi, vastalauseena marginali-

saatiolle ja syrjinnälle.

Näyttelyn kolmessa teemassa – *Lives/Liberties*, *Postcolonial/Pastoral* ja *Family/Fraternity* – Mitchell tutkii nuoruutta, yhteisöllisyyttä ja maisemaa, unohtamatta hetkien kauneutta, jossa ihmiset löytävät yhteyden toisiinsa ja ympäristöönsä.

– Toivon, että valokuvissani on rehellinen katse, Mitchell sanoo. Hän pyrkii vangitsemaan maailmoja, joissa levollisuus ja turvapaikka eivät ole vain unelmia, vaan todellisia mahdollisuuksia.

Kansainvälistä huomiota herättänyt ura

Brooklynissa asuva Mit-

chell on tehnyt historiaa useasti: vuonna 2018 hänestä tuli ensimmäinen Musta valokuvaaja, joka kuvasi *American Vogue* kannen, ja hänen uransa kattaa jo nyt merkittäviä yksityis- ja julkisia kokoelmia ympäri maailmaa. Hänen teoksiaan on esillä muun muassa New Yorkin Museum of Modern Artissa, Amsterdamin FOAM-museossa ja Bostonin Museum of Fine Artsissa.

Mitchell tunnetaan myös yhteistyöstään suurten muotitalojen ja julkaisujen kanssa – mutta hänen taiteellinen ilmaisunsa ylittää muodin rajat. Hänen kuvansa eivät vain tallenna todellisuutta, vaan myös ehdottavat uusia mahdollisia maailmoja, joissa vapaus, ilo ja solidaa-

risuus ovat keskiössä.

Näyttely, joka ei jätä kylmäksi

Tyler Mitchellin näyttely *Wish This Was Real* on ainutlaatuinen mahdollisuus sukeltaa nykyvalokuvauksen huipulle, jossa taide kohtaa historian, identiteetin ja tulevaisuudenkuvat. Helsingin Valokuvataiteen museo tarjoaa Pohjoismaiden yleisölle harvinaisen tilaisuuden nähdä maailmaa uudenlaisen linnin läpi.

Älä jätä tätä väliin – näyttely inspiroi, haastaa ja ilahduttaa, tuoden samalla esiin valokuvataiteen voiman kertoa tarinoita, jotka muuttavat maailmaa.

HELENE SCHJERFBECK

Helene Schjerfbeck – Oman tiensä kulkija Marja Lahelman elämäkerta tuo esiin rohkean ja määrätietoisen taiteilijan, jonka elämä ja taide kietoutuvat saumattomasti

Helene Schjerfbeck (1862–1946) on suomalaisen taiteen merkkihahmo, jonka tuotanto on noussut kansainväliseen tietoisuuteen viime vuosikymmeninä. Marja Lahelman englanninkielinen elämäkerta Helene Schjerfbeck – An Artist's Life avaa hänen elämäänsä ja taiteellista kehitystään tavalla, joka nostaa hänet uudelle tasolle myös kansainvälisessä taidehistoriassa. Kirja on paitsi odotettu lisä Schjerfbeck-tutkimukseen, myös merkittävä kulttuuriteko, joka avaa suomalaisen taiteen historiaa uudelle yleisölle.

Elämäkerta, joka uudistaa tulkintoja

Lahelma murtaa vanhoja myyttejä ja tuo esiin Schjerfbeckin vahvan ja päämäärätietoisen persoonan. Aiemmat elämäkerrat, kuten Einar Reuterin vuonna 1951 julkaisema teos, kuvasivat hänet eristäytyneenä ja hauraana taiteilijana. Tämä tulkinta vaikutti pitkään siihen, miten hänen taidettaan ymmärrettiin. Lahelma kuitenkin näyttää, että Schjerfbeck ei ollut vain syrjässä elänyt yksinäinen nero, vaan aktiivinen taiteilija, joka piti yhteyttä muihin taiteilijoihin ja imi vaikutteita kansainvälisistä virtauksista muun muassa taide-

ja muotilehtien kautta.

Schjerfbeckin pitkä ura, joka alkoi jo hänen lapsuudessaan, heijastaa paitsi hänen henkilökohtaista intohimoaan taiteeseen, myös hänen kykyään sopeutua ja uudistua. Hän siirtyi naturalismista modernismin ilmaisuihin omalla, ainutlaatuisella tavallaan, mikä teki hänestä ajattomasti kiinnostavan taiteilijan.

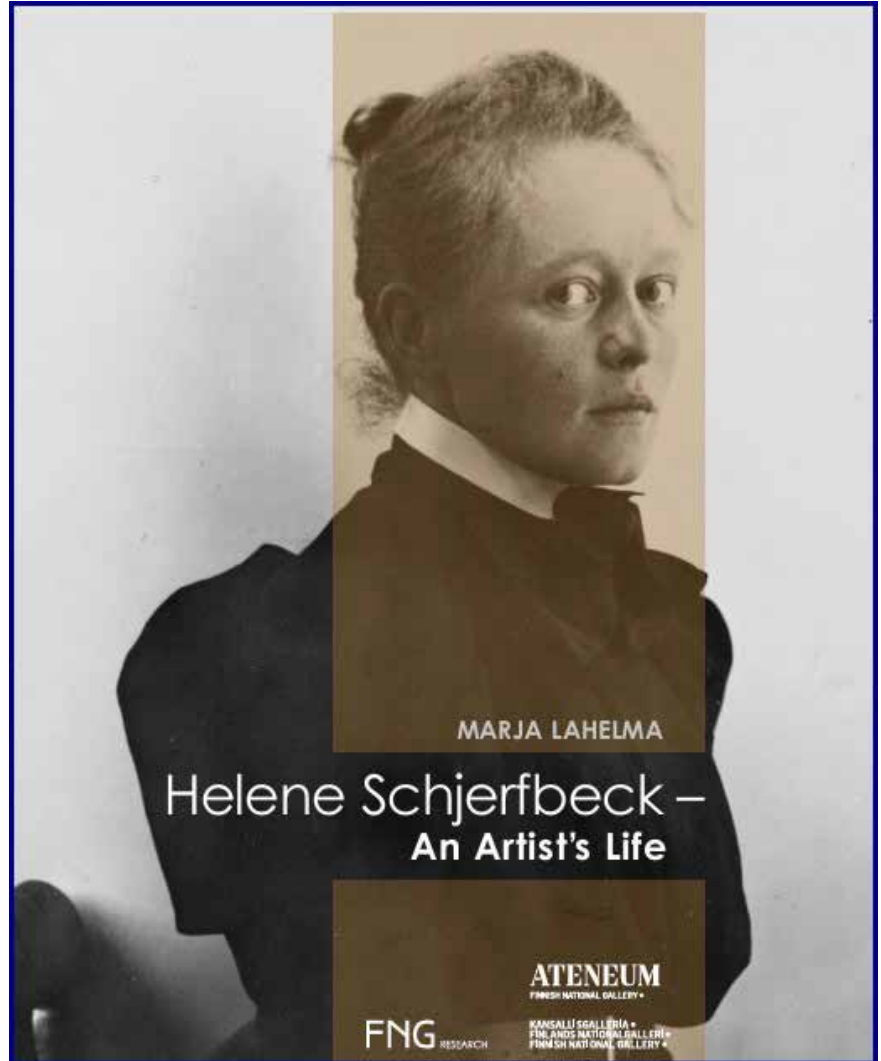
Kirjan ansiot

Lahelma jakaa elämäkerran kuuteen lukuun, jotka seuraavat Schjerfbeckin taiteellisia ja henkilökohtaisia vaiheita lapsuudesta kypsään ikään. Kirja nojaa kattavasti arkistoaineistoihin, kirjeenvaihtoon ja taideteoksiin, mikä antaa kokonaisvaltaisen kuvan Schjerfbeckin elämästä ja työskentelystä. Erityisen kiitoksen ansaitsee Lahelman tapa käsitellä Schjerfbeckin vammaisuutta: se ei ole taiteilijaa rajoittava tekijä, vaan osa hänen elämäänsä, jonka hän integroi taiteeseensa.

Kirja korostaa myös Schjerfbeckin merkitystä suomalaiselle taiteelle. Hän ei ollut osa 1800-luvun lopun kansallisromanttista „Kulta-ajan“ valtavirtaa, vaan kulki omia polkujaan, keskittyen intiimeihin aiheisiin ja kansainväliseen uraan. Lahelman tutkimus tuo valokeilaan myös suomalaisen taidehistorian yhteydet laajempiin taiteellisiin virtauksiin.

Arviointi

Helene Schjerfbeck – An Artist's Life on tärkeä teos

niin taidehistorioitsijoille kuin taiteen ystäville. Se ei pelkästään dokumentoi Schjerfbeckin elämää, vaan tarjoaa uuden tulkinnan, joka haastaa vanhat käsitykset ja avaa hänen tuotantoaan aiempaa syvällisemmin. Lahelman analyttinen ja empaattinen kirjoitustyyli tekee kirjasta helposti lähestyttävän mutta samalla asiantuntevan.

Tämä elämäkerta ei vain vahvista Schjerfbeckin asemaa Suomen rakastetuimpien taiteilijoiden joukossa, vaan auttaa myös ymmärtämään hänen merkitystään osana kansainvälistä taiteen kenttää.

Suosittelen lämpimästi tätä elämäkertaa kaikille, jotka haluavat tutus-

tua paitsi Schjerfbeckin taiteeseen myös hänen ainutlaatuisen elämänsä kaarensa. Tämä kirja on ikkuna taiteilijan maailmaan – maailmaan, jossa rohkeus ja omistautuminen johtavat ajattoman kauneuden luomiseen.

Kirja löytyy tästä:

https://research.fng.fi/wp-content/uploads/2023/04/fngr_2023-1_hs_print.

TEATTERI

Keväällä kaikenlaista kivaa! Vaasan kaupunginteatterin lavalla odotettuja vierailuesityksiä

Arja Koriseva, Kuva: Motopark Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0

Vaasan kaupunginteatterin kevätkausi 2025 tarjoaa monipuolisen kattauksen upeita vierailuesityksiä, jotka varmasti lämmittävät ja koskettavat katsojia. Teatterin Romeo-näyttämölle saapuvat tänä keväänä kolme odotettua esitystä: Arja Korisevan juhlakonsertti Leipää, Lempee ja Lämpö 35 vuotta, Sirpa Kähkösen ja Seela Sellan tähdittämä Vihreä sali soi sekä Juha Vainion lauluihin perustuva Vanhoja poikia.

Ensimmäisenä nähdään Arja Korisevan juhlakonsertti Leipää, Lempee ja Lämpö 35 vuotta, joka tuo sunnuntaina 16. helmikuuta lavalle ripaus menneiden vuosien nostalgiaa. Koriseva esittää tuttuja klassikkosävelmiään aina tulisista tangoista musikaalisävelmiin yhdessä viisihenkeisen Fortuna-orkesterin kanssa. Konsertti lupaa iloa ja sydämellistä musiikin juhlaa – täydellinen alku kevään teatterikaudelle!

Maaliskuussa Romeo-näyttämölle saapuu Sirpa Kähkösen koskettava ja monitaiteinen teos Vihreä sali soi, joka

pohjautuu Kähkösen romaaneihin Muistoruoho ja Vihreä sali. Lauantaina 8. maaliskuuta esitettävä teos käsittelee rakkautta, joka ylittää elämän ja kuoleman rajat, sekä luonnon tarjoamaa lohtua ja kauneutta. Näyttelijälegenda Seela Sella tuo tekstin eloon lukijana, ja Kähkönen itse toimii kertojana. Soprano Pia Freundin ja pianisti Kristian Attilan musiikki täydentää esityksen ainutlaatuisen tunnelman.

Kevään vierailuesitykset kruunaa Vanhoja poikia -musiikinäytelmä, joka saapuu Vaasan kaupunginteatteriin keskiviikkona 9. huhtikuuta. Tämä rakastettu näytelmä on kerännyt yleisön suosion aiemmilla esityseroillaan. Näytelmässä neljä miestä kohtaavat Saimaalla ja jakavat tarinoita, toiveita ja unelmia Juha Vainion ikimuistoisten laulujen siivittämänä. Lavalla nähdään karismaattiset konkarit Taneli Mäkelä, Esko Roine, Tuomas Uusitalo ja Puntti Valtonen, ja live-musiikista vastaa Antti Paalasan ja Kiharakolmion yhtye.

Lähde: Kaupunginteatterin tiedote

ILMASTONMUUTOS

2024: Vuosi, jolloin ylitimme 1,5 asteen kynnyksen

Copernicuksen ilmastomuutospalvelu (C3S) on antanut karun varoituksen: vuodesta 2024 on tulossa ensimmäinen ennätysellinen vuosi, joka ylittää kriittisen 1,5 celsiusasteen lämpenemiskynnyksen. Tämä synkkä virstanpylväs, joka hahmoteltiin äskettäisessä lehdistötiedotteessa, korostaa välittömien ja päättävien ilmastotoimien kiireellistä tarvetta.

C3S on yhdessä Copernicuksen ilmakemian seurantapalvelun (CAMS) kanssa seurannut ja analysoinut huolellisesti keskeisiä ilmastotrendejä. Heidän tietonsa paljastavat huolestuttavan suuntauksen nopeasti nousevista globaaleista lämpötiloista, jotka johtuvat kasvihuonekaasupäästöjen jatkuvasta kasvusta.

1,5 celsiusasteen kynnyksen ylittymisen seuraukset ovat kauaskantoisia ja mahdollisesti katastrofaalisia. Tutkijat varoittavat useammin kaammista lämpöallo-

ista, kuivuudesta, tulvista ja merenpinnan noususta. Nämä äärimmäiset sääilmiöt vaikuttavat suhteettomasti haavoittuviin yhteisöihin ja ekosysteemeihin maailmanlaajuisesti.

Tämän kriisin torjumiseksi C3S ja CAMS korostavat tietojensa ja oivallustensa hyödyntämisen tärkeyttä. Copernicus-dataa hyödyntämällä poliittiset päättäjät, tutkijat ja yritykset voivat tehdä tietoon perustuvia päätöksiä, kehittää tehokkaita strategioita ilmastomuutokseen sopeutumiseksi ja sen hillitsemiseksi sekä nopeuttaa siirtymistä kestävään tulevaisuuteen.

Keskeisiä aloja, joilla Copernicus-datalla voi olla merkittävä vaikutus, ovat seuraavat:

Uusiutuvan energian optimointi: Aurinko- ja tuulipotentialin arviointi uusiutuvan energian tuotannon maksimoimiseksi.

Ilmastomuutosennusteet: Tulevien ilmastotilanteiden ennustaminen suunnittelu- ja

investointipäätösten tueksi.

Kasvihuonekaasujen seuranta: Päästöjen ja pitoisuuksien seuranta lähteiden tunnistamiseksi ja lieventämispolitiikkojen tehokkuuden arvioimiseksi.

Copernicus-datan maksuton saatavuus tekee siitä arvokkaan resurssin kaikille, jotka työskentelevät ilmastomuutoksen parissa. Valjastamalla tämän datan voiman voimme yhdessä työskennellä kohti kestävämpää ja selviytymiskykyisempää planeettaa.

Maailman kokoontuessa COP29-kokoukseen C3S:n tulokset ovat karu muistutus ilmastokriisin kiireellisyydestä. On välttämätöntä, että maailman johtajat ryhtyvät rohkeisiin toimiin kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi, investoivat puhtaaseen teknologiaan ja suojelevat haavoittuvia yhteisöjä. Planeettamme tulevaisuus riippuu siitä.

Lähde: C3S Tiedote 11.11.2024

ILMASTONMUUTOS

Kaupunkien lämpökuplat tekevät kaupungeista epämukavia – ja epäterveellisiä

Kaupunkiemme kasvaessa kasvaa myös piilevä uhka: kaupunkien lämpö. Tämä ilmiö on enemmän kuin vain tavallinen kesän epämukavuus; Se nostaa lämpötilat tasolle, joka vaikuttaa terveyteen, tuottavuuteen ja ympäristöön. Laajoista betonialueista, jotka vangitsevat auringon lämmön, ilmastointilaitteisiin, jotka työntävät lämmintä ilmaa takaisin kaduille, kaupunkien lämpöä ohjaavat inhimilliset kehitysmallit ja, ironista kyllä, pyrkimyksemme jäähtyä. Vaikutukset tuntuvat laajasti, erityisesti helleaaltojen aikana, jolloin nämä alueet voivat olla useita asteita lämpimämpiä kuin maaseutuympäristönsä - ilmiö, joka tunnetaan nimellä ”kaupunkien lämpösaarekka” -vaikutus. Onneksi on olemassa useita strategioita, joita kaupungit voivat ottaa käyttöön tämän kasvavan ongelman ratkaisemiseksi-

si.

Kaupunkien lämmön ongelma

Kaupunkien lämpösaarekevaikutus johtuu pääasiassa materiaaleista, kuten asfaltista, betonista ja metallista, jotka absorboivat, vangitsevat ja säteilevät lämpöä. Toisin kuin luonnonmaiset, jotka säilyttävät kosteuden ja tarjoavat varjoa, näillä kaupunkipinnoilla on rajallinen kyky jäähtyä, mikä luo kuuman ilman kerroksen, joka viipyy kaupungeissa. Ilmavirran estävät korkeat rakennukset lisäävät lämpöä entisestään, ja kun väestö kasvaa edelleen kaupunkialueilla, ilmastoinnin käytöstä on tullut välttämätöntä. Ironista kyllä, ilmastointilaitteet päästävät myös hukkalämpöä, mikä lämmittää ulkoympäristöä entisestään.

Tämä yhdistetty lämpöaltistus ei vain tee kaupunkielämästä epämukavaa - se tekee siitä vaaralli-

sen. Liiallinen kuumuus voi johtaa kuivumiseen, lämpöuupumukseen ja jopa tappavaan lämpöhalvaukseen, erityisesti haavoittuville ryhmille, kuten vanhuksille, lapsille ja niille, joilla on jo olemassa olevia terveysolosuhteita. Lisäksi korkeat lämpötilat pahentavat ilmansaasteita, koska alailmakehän otsoni, savusumun komponentti, muodostuu helpommin kuumuudessa. Siten hengitysongelmista kärsiville ihmisille kuumat kaupunkiympäristöt voivat olla erityisen haitallisia.

Ratkaisut kaupunkitilojen jäädyttämiseen

Kaupunkien lämpöön puuttuminen edellyttää luontopohjaisten ratkaisujen, innovatiivisen kaupunkisuunnittelun ja yhteisön toiminnan yhdistelmää. Luomalla viileämpiä, vihreämpiä ja varjoisempia tiloja kaupungit voivat parantaa sekä asukkaidensa mu-

kavuutta että terveyttä. Joitakin tehokkaita ratkaisuja ovat:

1. Viheralueiden ja kaupunkipuitten lisääminen. Puistot, viherkatot ja kaupunkipuut ovat tehokkaita tapoja lieventää kaupunkien lämpöä. Viheralueet tarjoavat varjoa ja vapauttavat kosteutta haihtumisprosessilla, joka jäädyttää ympäröivää ilmaa. Erityisesti puilla on useita etuja: ne imevät hiilidioksidia, suodattavat epäpuhtauksia ja alentavat pintalämpötiloja tarjoamalla varjoa. Tutkimukset osoittavat, että naapurustot, joissa on runsaasti vehreyttä, voivat olla jopa viisi astetta viileämpiä kuin ympäröivät alueet, joilla ei ole vihreää peittoa. Lisäksi puistojen ja viheralueiden lisääminen tarjoaa sosiaalisia ja virkistysyötyjä, jotka parantavat yleistä elämänlaatua.

2. Heijastavien ja läpäisevien materiaalien käyt-

tö

Kaupunki-infrastruktuurissa käytetyillä materiaaleilla on keskeinen rooli lämmönhallinnassa. Heijastavien materiaalien käyttö rakennuksissa, katoissa ja jalkakäytävillä voi auttaa vähentämään pintojen absorboiman lämmön määrää. Valkoiset tai vaaleat materiaalit heijastavat enemmän auringonvaloa kuin tummat, mikä estää pintoja kuumentamasta yhtä paljon. Viileät katot – sellaiset, jotka on päällystetty materiaaleilla, jotka on suunniteltu heijastamaan enemmän auringonvaloa – voivat olla erityisen tehokkaita. Läpäisevät materiaalit, kuten huokoinen päällyste, voivat auttaa vähentämään lämpöä päästämällä sadeveden suodattamaan läpi, jäädyttämällä pintaa ja estämällä liiallisen valumisen.

3. Viherkatot ja -seinät. Kasvillisuuden peittämät viherkatot eivät vain

auta eristämään rakennuksia, vaan tarjoavat myös lisää viheralueita, jotka lieventävät lämpöä. Lisäämällä maa- ja kasvikerroksia rakennusten katoille ne alentavat pintalämpötilaa ja imevät sadevettä, mikä lievittää kaupunkien viemärintijärjestelmiin kohdistuvaa painetta. Samoin viherseinät – pystysuorat puutarhat rakennusten sivuilla – voivat auttaa varjostamaan rakenteita, viilentämään ympäröivää ilmaa ja parantamaan ilmanlaatua. Nämä vihreät pinnat tarjoavat myös miellyttävän esteettisen vetovoiman integroimalla luonnon kauneuden kaupunkiympäristöön.

4. Suunnittelu luonnollista ilmanvaihtoa varten Ilmavirran priorisointi kaupunkisuunnittelu ja arkkitehtoninen suunnittelu voivat vähentää huomattavasti lämmönpidätyskykyä kaupungeissa. Kapeat kadut ja tiiviisti pakatut rakennukset rajoittavat ilmanvaihtoa ja luovat ”lämpökamioneita”, jotka vangitsevat kuumaa ilmaa rakenteiden väliin. Suunnittelemalla avoimia tiloja, leveämpiä katuja ja tuulenvireitä, jotka helpottavat ilmavirtausta, kaupungit voivat vähentää loukkuun jäänyttä lämpöä. Myös rakennusorientaatiolla ja materiaaleilla voi olla merkitystä; Esimerkiksi ikkunoiden ja tuuletusaukkojen sijoittaminen vallitsevien tuulien hyödyntämiseksi voi edistää luonnollista jäähdystä rakennuksissa, mikä vähentää ilmastoinnin tarvetta.

5. Yhteisön toiminta ja tietoisuus Yhteisölähtöiset aloitteet voivat auttaa lisäämään tietoisuutta ja edistämään yhteistyötä kaupunkien lämmön torjunnassa. Naapurustoryhmät ja pa-

ikallisneuvostot voivat järjestää puiden istutus-kampanjoita, kannustaa viileiden kattojen asentamiseen ja tarjota asukkaille tietoa kuumuudesta selviytymisestä kesän huippukuukausina. Julkiset jäähdytyskeskukset, varjostetut kauttakulkupysäkit ja nesteytysasemat voivat myös tarjota helpotusta äärimmäisten helleaaltojen aikana varmistuen, että ihmisillä, erityisesti haavoittuvilla, on turvallinen tila jäähtyä.

6. Teknologian käyttö kaupunkien lämmön seurannassa ja lieventämisessä Innovatiivisella teknologialla voi olla merkitystä kaupunkien lämmön torjunnassa. Kaupungit käyttävät yhä enemmän lämpökameroita ja antureita tunnistamaan ”kuumia pisteitä”, joissa lämpötilat ovat korkeimmat. Näiden tietojen avulla kunnat voivat priorisoida vaikuttavia alueita toimenpiteille, kuten puiden istuttamiselle, heijastaville materiaaleille tai julkisille jäähdytysasemille. Lisäksi älykäs kaupunkitekniikka, kuten mukautuva katuvalaistus ja energiatehokkaat rakennusjärjestelmät, voivat vähentää lämpöpäästöjä vähentämällä energian kokonaiskysyntää.

Viileämpien kaupunkien tulevaisuus

Vaikka on selvää, että kaupunkien lämpö on vakava haaste, se on myös mahdollisuus miettiä uudelleen lähestymistapaamme kaupunkisuunnitteluun ja kehittämiseen. Integroimalla luonnollisia ratkaisuja, rakentamalla kestävämpää infrastruktuuria ja edistämällä ilmastotietoista suunnittelua voidaan luoda kaupunkia, jotka ovat sekä viileämpiä että ter-

veellisempiä. Singaporen ja Los Angelesin kaltaiset kaupungit ovat jo ottaneet suuria harppauksia ottamalla käyttöön laajamittaisia viherkatto-ohjelmia, laajentamalla puiden latvustoja ja kokeilemalla viileitä jalkakäytäviä. Niiden menestys toimii mallina ja osoittaa, miten kaupunkialueet voivat luoda kestävästä tasapainon

ihmisten tarpeiden ja ympäristön sietokyvyn välille.

Asukkaille viileämmät kaupungit tarkoittavat mukavampia ja nautinto-ohjelmia, laajentamalla puiden latvustoja ja kokeilemalla viileitä jalkakäytäviä. Niiden menestys toimii mallina ja osoittaa, miten kaupunkialueet voivat luoda kestävästä tasapainon

tavaa, mutta yhteisillä ponnisteluilla kaupungit ympäri maailmaa voivat vastata tähän testiin ja luoda kaupunkialueita, jotka eivät ole vain mukavampia vaan viime kädessä joustavampia ja kestävämpiä.

TAIDENÄYTTELY

Vaasan taiteilijat Fanny Churberg ja Alexandra Frosterus kevään Ateneumin näyttelyssä – Rajoja ylittämässä muuttaa käsitystämme 1900-luvun naistaiteilijoista

Fanny Churberg Tyttöjä rannalla 1869

Keväällä 2025 Ateneum nostaa esiin 1900-luvun naistaiteilijoita urauurtavassa näyttelyssä Boundary Crossers – 1900-luvun kiertävät naistaiteilijat. 7. maaliskuuta - 24. elokuuta vierailijoita hemmotellaan monipuolisella kertomuksella siitä, kuinka rohkeat naiset suurista esteistä huolimatta kamppailivat taiteen luomiseksi ja aikansa vaikuttamiseksi. Esillä on muun muassa kaksi vaasalaista nimekästä nimeä: Fanny Churberg ja Alexandra Frosterus-Sältin.

Uraauurtavaa työtä taiteen tutkimuksessa

Ateneumin amanuenssin Anne-Maria Pennosen kuratoima näyttely valottaa uudella tavalla useita taiteilijoita, jotka ovat aiemmin jääneet miespuolisten aikalaistensa varjoon. Yli 50 naistaiteilijan teokset

Pohjoismaista, Baltiasta, Saksasta ja Puolasta kuvaavat heidän elämäänsä ja teoksiaan, joita leimaavat usein vastoinkäymiset, luovuus ja rajat ylittävät tavoitteet.

Taiteilijat matkustivat Saksaan – 1900-luvun taidekeskukseen – opiskelemaan ja luomaan. Täällä he kehittivät taitojaan rajallisista koulutusmahdollisuuksista huolimatta, koska naiset ohjattiin usein yksityisiin opintoihin tai erityisiin naisten taidekouluihin. Vaativat ja riskialttiit matkat näkyivät myös aihevalinnoissa: kukat, asetelmat ja muotokuvat olivat usein helpommin lähestyttävää aiheita kuin maisemat, koska naisten liikkumisvapautta rajoitettiin.

Fanny Churberg ja Alexandra Frosterus-Sältin – paikallisia ikoneja kansainväli-

sellä näyttämöllä

Tunteita herättävistä maisemistaan tunnettu Fanny Churberg ja kunnioitusta herättänyt Alexandra Frosterus-Sältin edustavat saman taistelun kahta puolta. Ne symboloivat sitä, miten naiset uhmasivat odotuksia ja lunastivat paikkansa miesvaltaisessa taidemaailmassa. Churberg ja Frosterus ovat paitsi osa suomalaista taidehistoriaa, myös laajempaa kansainvälistä liikettä naisten oikeuksien ja taiteen tunnustamisen puolesta.

Historiallinen ja taiteellinen kuvaus

Näyttely tarjoaa paitsi katsauksen taiteilijoiden elämään, myös kuvan ajasta. Naiset taistelivat unelmiensa puolesta aikana, jolloin äänioikeus oli kaukainen ajatus ja avioliitto merkitsi usein taiteellisen

uran päättymistä. Tällaisilla esikuvillaan he raivasivat tietä myöhemmille sukupolville, muun muassa Helene Schjerfbeckille ja Ellen Thesleffille.

Ateneum tarjoaa korvaamattoman mahdollisuuden nähdä teoksia, joita ei ole koskaan aiemmin ollut esillä Suomessa, monet niistä lainassa arvostetuista museoista, kuten Alte Nationalgalerie Saksassa ja Nationalmuseum Ruotsissa. Lisäksi esitellään pioneeri Hilda Olsonin, Suomen ensimmäisen naispuolisen tieteellisen kuvittajan, teoksia. Kansainvälinen yhteistyö ja syventäminen

Näyttely on toteutettu yhteistyössä Düsseldorfin Kunstpalastin kanssa, jossa versio näyttelystä esitetään myöhemmin syksyllä 2025. Näyttelyyn liittyy laaja ruotsin-, suomen- ja englan-

ninkielinen katalogi, jonka kansainvälisten tutkijoiden artikkelit syventävät ymmärrystä naistaiteilijoiden elämästä ja teoksista.

Kunnianosoitus niille, jotka rikkoivat rajoja

Boundary Crossing on enemmän kuin näyttely – se juhlistaa aikansa rajoja uhmanneiden naisten rohkeutta, näkemystä ja taiteellista voimaa. Vaasalaisille se on ainutlaatuinen mahdollisuus nähdä kaksi kaupungin omaa taiteilijaa kansainvälisessä kontekstissa ja samalla pohtia, kuinka pitkälle olemme päässeet – ja kuinka paljon meillä on vielä opittavaa historiasta.

Näyttely avautuu 7. maaliskuuta 2025 ja kestää 24. elokuuta asti Helsingin Ateneumissa. Älä missaa mahdollisuutta tavata näitä rikkovia naistaiteilijoita. (Lähde: Ateneum/STTinfo)

TAIDE

Tulviva kylpyhuone Kuntsin taidemuseossa – Meta Isæus-Berlinin laaja yksityisnäyttely debytoi Suomessa

Ruotsalainen nykyaiteilija Meta Isæus-Berlin tuo teoksensa Suomeen laajassa yksityisnäyttelyssä Kuntsin modernin taiteen museossa Vaasassa.

Filosofi-niminen näyttely avautuu 2. marraskuuta 2024 ja kestää 30. maaliskuuta 2025 asti, ja se esittelee noin 50 teoksen valikoiman Isæus-Berlinin 30-vuotisen taiteellisen uran ajalta, mukaan lukien kymmenen uutta installaatiota, joita ei ole koskaan ennen nähty Suomessa.

Meta Isæus-Berlin on tunnettu ruotsalainen nykyaiteilija, jonka työt hämärtävät usein unen ja todellisuuden välisiä rajoja. Hänen ainutlaatuisuutensa, jolle on ominaista sekoitus surrealismia, symboliikkaa ja kotimaista kuvastoa, on kiehtonut yleisöä ympäri maailmaa.

Vuonna 1963 syntyneen Isæus-Berlinin taiteellista matkaa on leimannut jatkuva alitajunnan ja arjen tutkiminen. Hänen installaatioissaan, maalauksissaan ja veistoksissaan on usein kotimaisia esineitä, kuten tuoleja, sänkyjä ja pöytiä, jotka on muutettu arvoituksellisiksi ja unenomaisiksi sävellyksiksi.

Yksi hänen silmiinpistävimmistä teoksistaan, ”Tuoli sängyn vieressä”, on ahdistava ja herättävä teos, joka kutsuu katsojat pohtimaan unen, unien ja alitajunnan luonnetta. Tuoli, näennäisesti taval-

linen esine, on sijoitettu sängyn viereen, mikä viittaa hetkeen siirtymisestä valveillaolon ja unen välillä. Karu valkoinen väripaletti ja minimalistinen sommittelu luovat hiljaisuuden ja itsetutkiskelun tunteen.

Isæus-Berlinin teokset viittaavat usein historiallisiin ja mytologisiin kertomuksiin. Hän saa inspiraatiota muinaisista myyteistä, saduista ja uskonnollisesta ikonografiasta ja kuvittelee nämä tarinat uudelleen nykyaikaisessa kontekstissa. Hänen maalauksissaan on usein hahmoja, jotka näyttävät sekä tutuilta että vierailta, unenomaisissa tiloissa tai mukana arvoituksellisissa rituaaleissa.

Taiteilijan kyky luoda tunnelmaa ja salaperäisyyttä on yksi hänen suurimmista vahvuuksistaan. Hänen teoksensa herättävät usein nostalgian ja kaipauksen tunteen ja kutsuvat katsojan sukeltamaan omiin muistoihinsa ja unelmiinsa. Alitajuntaa tutkimalla Isæus-Berlin tarjoaa välähdyksen ihmisen psyyken kätkeytyistä syvyyksistä.

Viime vuosina Isæus-Berlin on saanut kansainvälistä tunnustusta osallistumalla arvostettuihin näyttelyihin, kuten Venetsian biennaaliin ja Istanbulin biennaaliin. Hänen töitään on merkittävässä kokoelmassa ympäri maailmaa, kuten Moderna Museetissa Tukholmassa ja nykyaiteen museossa Los Angelesissa.

Olitpa kokenut taiteen ystävä tai satunnainen tarkkailija, Meta Isæus-Berlinin työt kiehtovat ja inspiroivat varmasti. Hänen kykynsä muuttaa tavallinen poikkeukselliseksi tekee hänestä yhden aikamme merkittävimmistä nykyaiteilijoista.

Isæus-Berlinin taide ei tarjoa suoraa vastauksia, vaan jättää katsojalle tilaa tulkita ja pohtia omia kokemuksiaan. Vaasan näyt-

telyyn on lainattu teoksia myös merkittävistä ruotsalaisista museoista, kuten Moderna Museetista ja Malmön taidemuseosta. Lisäksi on julkaistu luettelo, jossa taiteilija jakaa tulkintojaan ja luovia prosessejaan.

Yksi näyttelyn kiinnostavimmista kohteista on kylpyhuone, jonka rakentamisen on rahoittanut Gröndalin veljesten säätiö. Sitä ei voi kuvailla, se on nähtävä!

Näyttely on merkittävä kansainvälinen taide-tapahtuma Suomessa, ja Meta Isæus-Berlinin vahva läsnäolo Kuntsin-museossa kutsuu katsojan näkemään tuttuja paikkoja ja esineitä uusien runollisin silmin.

Näyttely on avoinna 2. marraskuuta 2024 – 30. maaliskuuta 2025 Kuntsin modernin taiteen museossa Vaasassa.

Tämä tavallisesti Tukholman Moderna Museetissa oleva taideteos on valmistettu vuonna 1993. Seinällä on 2000 vedellä täytettyä silikonikäsinettä.

TAIDENÄYTTELY

Eero Järnefeltin näyttelyssä kiehtovat luonnon suuret ja pienet teemat. Näyttely avautui Tikanojan taidekodissa 23 marraskuuta

Tikanojan taidekodissa nähdään 23 marraskuuta lähtien mestarillisen luonto- ja henkilökuvaajan, tunnetta ja totuutta etsineen Eero Järnefeltin (1863–1937) koko uraa käsitävä näyttely. Kokonaisuus esittelee kosmopoliitin kulttuuriperheen kasvatin mittavaa tuotantoa sekä taiteilijan merkitystä Suomen taiteelle sekä suomalaisuudelle. Monipuoliset luontokuvaukset saavat pohtimaan, onko taiteilijan 1800- ja 1900-luvuilla kuvaamaa luontoa enää olemassa.

Järnefelt pyrki tavoittamaan teoksiinsa olennaisen

Eero Järnefeltin taide kumpuaa hänen sukunsa kiinnostavasta kulttuuri-taustasta, ja sitä leimaa olennaisten piirteiden tavoittaminen yhtä lailla luonnosta kuin ihmisistä. Taiteilija osasi kuvata aiheitaan yksityiskohtaisen tarkasti, herkän tunnelmallisesti ja juhlavan monumentaalisesti.

Näyttely valottaa Järnefeltin maisemajähtymisen eri puolia. Se tuo tietoa myös Järnefeltin suvusta, hänen perheestään, opintomatkoista, koti-oloista Tuusu-

lanjärven Suvirannassa ja hänen taiteensa liittymisestä aikaan-sa suomalaisuusajattelun.

Järnefeltin maalaukset luonnosta ja maisemat Koliilta saavat pohtimaan, onko taiteilijan 1800- ja 1900-luvuilla kuvaamaa luontoa enää olemassa – ja mikä on suhteemme luontoon ja maisemiin tänä päivänä. Taiteilijan teok-sissa samanarvoisen kohtelun saavat niin komeat vaaramaiset kuin vesi-leinikin ja rentukan herkäät yksityiskohdat.

Järnefelt tunnetaan myös aikansa merkikihenkilöistä tekemistään muoto-kuvista. Mukana ovat esimerkiksi kiinnostavat muotokuvat toimittaja, toh-tori ja kansanedustaja Tekla Hultinista sekä vankien ja vähäosaisten aut-tamiseen elämänsä omistaneesta Mathilda Wredestä.

Näyttelyssä on myös lasten kanssa vieraileville suunniteltu reitti, joka herät-telee katsomaan teoksia ja keskustelemaan niistä lasten näkökulmasta.

Näyttelyn kuraattori on Ateneumin intendentti Timo Huusko. Suurin osa teok-sista on peräisin Kansallisgallerian kokoelmasta, mutta mukana on myös runsaasti lainoja muista museoista ja yksityiskokoelmista. Esillä on yli 200 teosta.

Näyttelyn yhteydessä suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi julkaistava näytte-lyluettelo tuo esiin uutta tietoa ja tutkimusta Järnefeltin suvusta, perhees-tä, matkoista ja hänen kotioloistaan Suvirannassa. Kirjan on toimittanut Ateneumin amanuenssi Hanne Selkokari ja sen kirjoittajia ovat Timo Huusko, Anna-Maria von Bonsdorff, Julia Donner, Teemu Keskisarja, Minna Maijala, Tutta Palin ja Hanne Selkokari.

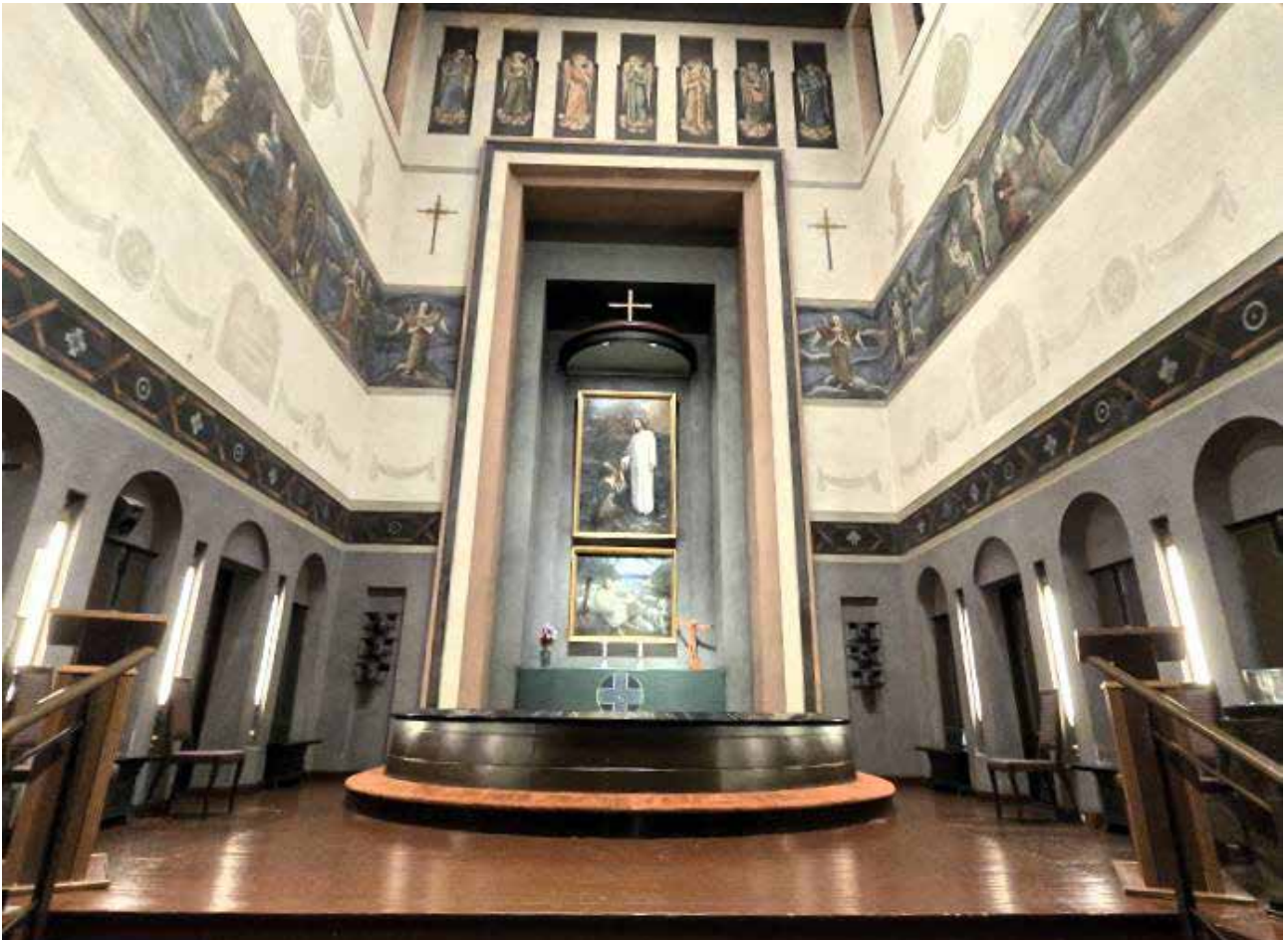
Suvun vaikutus suomalaiseen kulttuuri-elämään oli valtava

Näyttelyssä voi tutustua myös Järnefeltiin perheeseen ja lähisukuun, joiden vaikutus 1800- ja 1900-lukujen vaihteen taiteeseen ja kulttuuriin oli valtava. Järnefeltin sisarukset, kriitik-ko Kasper, kirjailija Arvid, muusikko Armas sekä myöhemmin Jean Sibe-liuksen puolisona tunnettu Aino muistetaan paitsi kuvataiteen, kirjallisuus-den ja musiikin tekijöinä, myös osana laajempaa kulttuuri-toimijoiden ver-kos-toa.

Eero Järnefeltin isä Alexander Järnefelt otti suomalaiskansallisen liikkeen kehittämisen elämäntehtäväkseen. Äiti Elisabeth Järnefelt muistetaan erityisesti kirjallisesta salongistaan, jonka tunnetuin osallistuja oli Juhani Aho. (Ateneum.fi)

EERO JÄRNEFELTIN ALTTARITAUULUT

Eero Järnefeltin näyttely avautuu Tikanojalla – alttaritaulut jäävät kirkkoihin

Jyväskylän Taulumäen kirkon alttari

Tikanojan taidekoti avaa 23. marraskuuta vaikuttavan näyttelyn, joka esittelee Eero Järnefeltin (1863–1937) tuotantoa. Näyttely tarjoaa kattavan katsauksen tämän suomalaisen mestarin taiteeseen, mutta yksi Järnefeltin teosryhmä jää tällä kertaa näkemättä: alttaritaulut.

On ymmärrettävää, että alttaritauluja ei voida siirtää näyttelyyn, sillä ne ovat suurikokoisia ja usein pysyvästi kiinnitetyjä osaksi kirkkojen sisustusta. Tämä ei kuitenkaan vähennä niiden taiteellista ja historiallista arvoa, ja näyttelyssä vierailijat pääsevät ihailemaan alttaritauluista otettuja kuvia.

Kuusi alttaritaulua neljällä vuosikymmenellä

Eero Järnefelt maalasi elämänsä aikana kuusi alttaritaulua, jotka koristavat

kirkkoja eri puolilla Suomea. Hänen alttariteoksiaan voi ihailla muun muassa Keuruun uudessa kirkossa, Jyväskylän Taulumäen kirkossa, Littoisten kirkossa, Raahan kirkossa sekä Helsingin Johanneksenkirkossa.

Näistä tunnetuin lienee Jyväskylän Taulumäen kirkon alttaritaulu, joka on poikkeuksellinen kahden taideteoksen kokonaisuus. Yläosassa on Järnefeltin teos ”Kristus käy veden päällä” (1892–1893), joka säilyi ihmeellisesti Taulumäen ensimmäisen kirkon tulipalosta. Alempana kokonaisuutta täydentää jyvaskyläläisen Jonas Heiskan maalaus ”Jeesus – Hyvä Paimen” (1929).

Vaikka Järnefeltin alttaritauluja ei nyt pääse näkemään fyysisesti Tikanojan näyttelyssä, niistä välittyvä

harras tunnelma ja mestarillinen käsiala ovat nähtävissä näiden kuvien välityksellä.

Näyttely on avoinna Tikanojan taidekodissa 23.11.2024 alkaen.

Erik (Eero) Nikolai Järnefelt (8. marraskuuta 1863 Viipuri – 15. marraskuuta 1937 Helsinki) oli suomalainen taidemaalari ja professori (1912). Järnefeltin tunnetuimpia töitä ovat maalaukset Kolm. maisemista ja muotokuvat aikansa merkikhenkilöistä.

Vasemmalla hänen omakuvansa.

Ylhäällä Liedon kirkon alttaritautu, alla Helsingin Johanneskirkon atttari

YHTEISKUNTA

Klikkaa muutokseen? Clicktivismi ja slacktivismi

Mikä on clicktivismi ja slacktivismi?

Oletko koskaan jakanut törkeää uutisartikkelia sosiaalisessa mediassa, allekirjoittanut online-vetoomuksen tai osallistunut digitaaliseen mielenosoitukseen?

Jos näin on, olet ehkä alitajuisesti osallistunut klikkivismin ja slacktivismin ilmiöihin.

Nämä tutkijoiden Jevgeni Morozovin ja Alice Marwickin vuonna 2017 keksimät termit kuvaavat aktivismin muotoa, jota toteutetaan verkossa. Kyse on tuen osoittamisesta aatteelle nap-

sauttamalla painiketta, jakamalla kuva tai kirjoittamalla kommentti. Se on yksinkertaista, nopeaa ja vaatii vain vähän sitoutumista.

Klikkivismi keskittyy yksittäisiin klikkauksiin, jotka muodostavat digitaalisen aktivismin perustan, kuten vetoomuksen allekirjoittamiseen tai linkin jakamiseen.

Slacktivismi on yleisempi termi, joka viittaa käsitykseen, että digitaalinen aktivismi on usein pinnallista eikä johda todelliseen muutokseen.

Miksi se on ongelmallista?

Vaikka voi tuntua hyvältä tehdä jotain, vaikka kuinka pientä, sinulle tärkeän asian puolesta, kritisoidaan klikkivismit ja slacktivismia. Kriitikot uskovat, että:

Se ei korvaa todellista

toimintaa: napin painallus tai kuvan jakaminen ei ole sama asia kuin mielenosoitukseen osallistuminen, rahan lahjoittaminen tai poliittisiin prosesseihin osallistuminen.

Se voi luoda illuusion muutoksesta: Se voi antaa väärän tunteen siitä, että olet tehnyt jotain muuttaaksesi maailmaa, vaikka teoillasi ei olisi paljon vaikutusta.

Se voi heikentää syvällisempää sitoutumista: Tekemällä ”aktivistina” olemisesta niin helppoa, klikkivismi voi tehdä ihmisistä vähemmän todennäköisiä osallistumaan vaativampiin aktivismin muotoihin.

Sitä voidaan manipuloida: Suuria määriä napsautuksia ja tykkäyksiä voidaan käyttää päätöksentekoprosesseihin va-

ikuttamiseen ja väärän kuvan luomiseen yleisestä mielipiteestä.

Keskustelu ja demokratia Toinen klikkivismin ongelma on se, että se voi heikentää demokraattista prosessia. Terve demokratia edellyttää tietoon perustuvaa ja vivahteikasta keskustelua tärkeistä kysymyksistä. Kun luotamme yksinkertaisiin tykkäyspainikkeisiin ja nopeisiin reaktioihin sosiaalisessa mediassa, vaarana on, että menetämme kyvyn käydä syvempiä keskusteluja ja omaksua erilaisia näkökulmia.

Mitä siis voimme tehdä?

On tärkeää muistaa, että digitaalinen aktivismi ei ole täysin hyödytöntä. Se voi olla tapa lisätä tietoisuutta tärkeistä asioista ja mobilisoida ih-

misiä. Mutta todellisen muutoksen luomiseen tarvitaan enemmän kuin vain muutama napsautus. Edistääksemme mielekkäämpää ja demokraattisempaa keskustelua voimme:

Osallistu paikallisiin asioihin: Osallistu paikallisiin kokouksiin, kirjoita poliitikoillemme ja osallistu vapaaehtoistyöhön.

Tue muutoksen puolesta toimivia organisaatioita: lahjoita rahaa, liity jäseneksi tai levitä sanaa työstään.

Syvennä osaamistamme: Lue sinulle tärkeistä asioista ja pyri ymmärtämään eri näkökulmia.

Käy kriittisiä keskusteluita muiden kanssa: Keskustele tärkeistä asioista ystävien, perheen ja työtovereiden kanssa.

MUSEO

Lenin-museo sulki ovensa 3 marraskuuta

Suomalaisen yhteiskunnan kausi loppui

15 helmikuuta avautuu samassa paikassa "Nootti"-museo

Suomen puhutuimpiin museoille tai arkistoille.

matkailukohteisiin kuuluva Lenin-museo Tampereella sulkee marraskuussa ovensa lopullisesti. Museon hallitus on tehnyt päätöksen usean vuoden taloudellisten vaikeuksien jälkeen.

Vuonna 1946 käyttöön vihitty museo on ollut kiistanalainen paikka vuosien varrella. Sitä on sekä ylistetty tärkeänä osana Suomen historiaa että kritisoitu diktaattorin ihannoinnista. Museossa on ollut esillä esineitä Leninin elämästä ja tuotannosta, ja se on ollut suosittu kohde sekä suomalaisten että ulkomaisten vierailijoiden keskuudessa.

Kiistanalainen tarina

Lenin-museo on aina ollut kiistanalainen paikka. Toisaalta museolla on ollut tärkeä rooli Suomen historian sekä Suomen ja Neuvostoliiton välisen suhteen dokumentoinnissa. Toisaalta museota on kritisoitu miljoonien ihmisten kuolemasta vastuussa olevan diktaattorin ylistämisestä.

Lenin-museon sulkeminen herättää epäilemättä voimakkaita reaktioita. Monille se on merkki siitä, että aikakausi on mennyt hautaan. Toisille se on helputus.

"Vaikea päätös"

"Tämä on erittäin vaikea päätös tehdä." "Mutta huolellisen harkinnan jälkeen olemme tulleet siihen tulokseen, että museon pyörittäminen ei ole enää kestävää."

Viime vuosina museolla on ollut vaikeuksia houkutella kävijöitä, kävijät Venäjältä ovat kadonneet kokonaan ja tulot ovat laskeneet jyrkästi. Lisäksi museon ylläpitoon on tullut yhä vaikeammaksi löytää rahoitusta.

Mitä kokoelmille tapahtuu?

Mitä museoille tapahtuu, ei ole vielä päätetty. Keskustellaan esineiden lahjoittamisesta muille

ASTRONOMIA

Juno - Luotain, joka ottaa upeita kuvia Jupiterista. Tässä muutama hämmästyttävä uusi kuva!

Taiteilijan kopio JUNOsta Jupiterin yläpuolella.
NASA/JPL

Tekijänoikeudettomuus

Juno-avaruusalus on NASAn vaikuttava projekti, joka auttaa meitä ymmärtämään enemmän Jupiterista, aurinkokuntamme suurimmasta planeetasta. Juno lähetettiin avaruuteen vuonna 2011 ja saavutti Jupiterin vuonna 2016 viiden avaruudessa vietetyn vuoden jälkeen. Juno on sittemmin antanut meille joi-tain yksityiskohtaisim-mista ja kiehtovimmista kuvista Jupiterista, joita olemme koskaan nähne-et.

Mikä on Juno ja miksi se lähetettiin Jupiteriin?

Juno rakennettiin tutkimaan Jupiterin kaasukehää, magneettikenttää ja sisäistä rakennetta. Jupiter on jättiläinen planeetta, jossa on kaasuja, kuten vetyä ja heliumia, ja tutkijat haluavat tietää enemmän siitä, miten Jupiter muodostui ja mikä on piilossa paksujen pilvien alla. Tutkimalla Jupiteria tutkijat toivovat myös oppivansa lisää siitä, miten muut aurinkokuntamme planeetat luotiin.

Juno matkusti yli 2,8 miljardia kilometriä päästäkseen Jupiteriin. Siellä se alkoi kiertää planeettaa polaarisisällä kiertoradalla, mikä

tarkoittaa, että se lentää sekä Jupiterin pohjois- että etelänavan yli. Kiertoradallaan Juno ottaa paljon kuvia ja kerää dataa analysoidakseen Jupiterin myrskyjä, napavaloja ja pilvimuodostelmia.

Yksi suurimmista löydöistä tähän mennessä on, että Jupiterin polaariset valot (aurora) ovat vahvempia kuin maapallolla näkemämme. Juno on myös paljastanut, että Jupiterilla on suuria myrskyjä, jotka voivat olla satoja vuosia vanhoja. Kuuluisin on Suuri punainen piste, valtava myrsky, joka on niin suuri, että koko maapallo mahtuisi sen sisään!

Junon kuvat ovat kiehtoneet sekä tutkijoita että suurta yleisöä. JunoCam-niminen kamera on rakennettu ottamaan lähikuvia planeetan pilvipeitteestä ja ilmakehästä. Junosta saamissamme kuvissa näkyy pyöriäviä pilviä kauniissa väreissä, valtavia myrskyjä ja väri-käs napavalo, joka loistaa planeetan pinnalla. Kuvat ovat niin yksityiskohtaisia, että voimme nähdä, kuinka Jupiterin kaasut liikkuvat ja luovat hämmästyttäviä kuvioita. JunoCam oli alun perin tarkoitettu käytettäväksi vain muutaman kuukauden

ajan, mutta koska kuvat ovat niin arvokkaita ja kauniita, kamera jatkaa kuvien ottamista kaukana alkuperäisestä suunnitelmastaan.

Junon piti saada tehtävänsä päätökseen vuonna 2021, mutta NASA on pidentänyt tehtävää vuoteen 2025, koska Jupiterista on vielä paljon opittavaa. Juno jatkaa Jupiterin kaasukehän, kuiden ja jopa renkaiden tutkimista – mistä tiedämme hyvin vähän. Jokainen uusi kuva ja analyysi auttaa meitä ymmärtämään hieman enemmän aurinkokunnan arvoituksellisimmasta jättiläisestä.

Juno on urauurtava avaruusluotain, joka on tuonut meidät lähemmäksi Jupiteria kuin koskaan ennen. Junon kuvien ja datan kautta opimme lisää aurinkokunnan suurimmasta planeetasta, sen myrskyistä ja salaisuuksista. Junon kuvat Jupiterista eivät ole vain kauniita taideteoksia; Ne ovat portti syvempään ymmärrykseen paikastamme maailmankaikkeudessa. Junon ansiosta saamme nähdä uskomattomia kuvia, jotka muistuttavat meitä siitä, kuinka hämmästyttävä ja monipuolinen universumimme on.

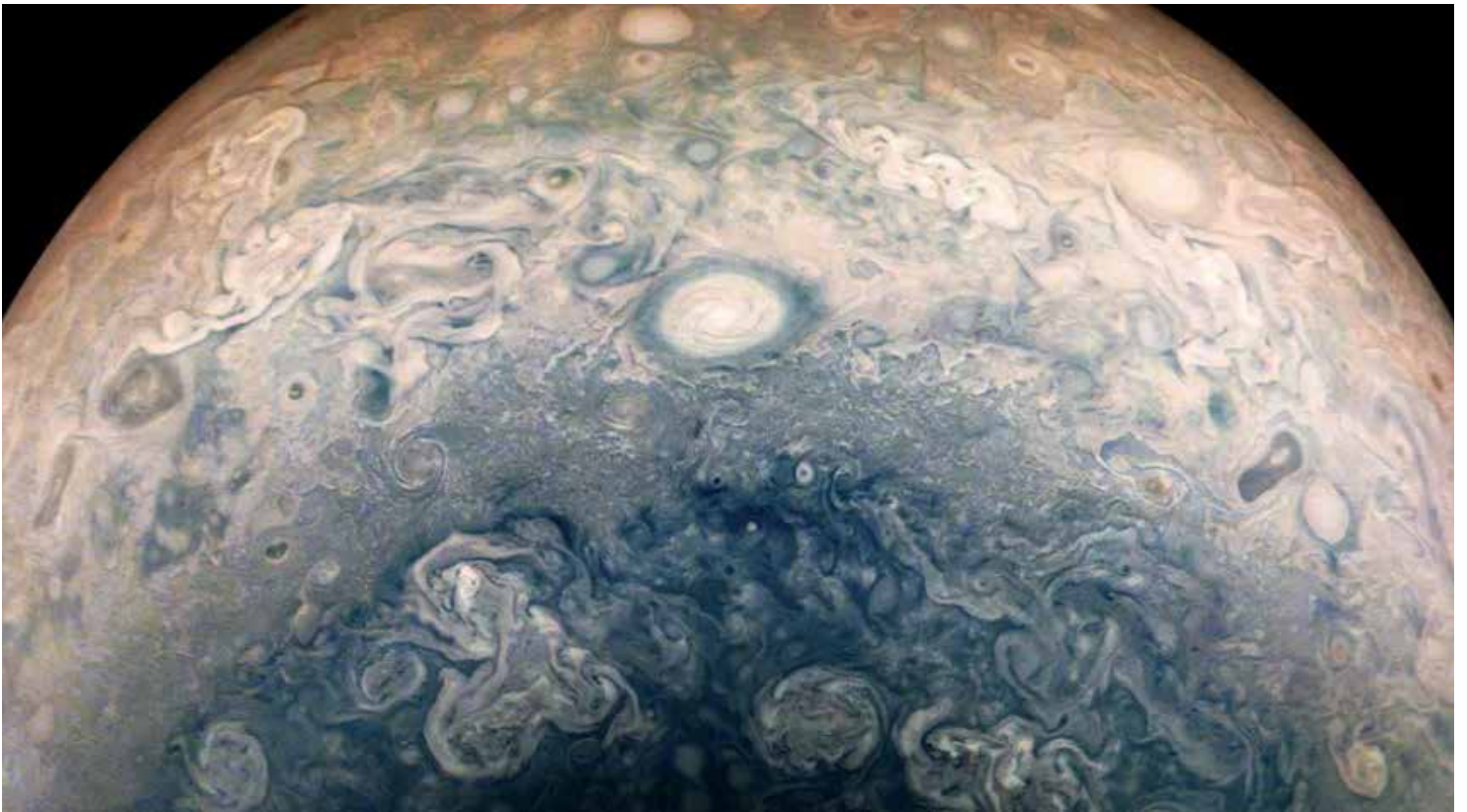

Kuva: Juno otti sen 66. lähilentoa aikana ja Jackie Branc käsitteli sitä edelleen. Lähde: NASA / SwRI / MSSS / Jackie Branc © CC BY 3.0

Jupiterin suuri punainen piste

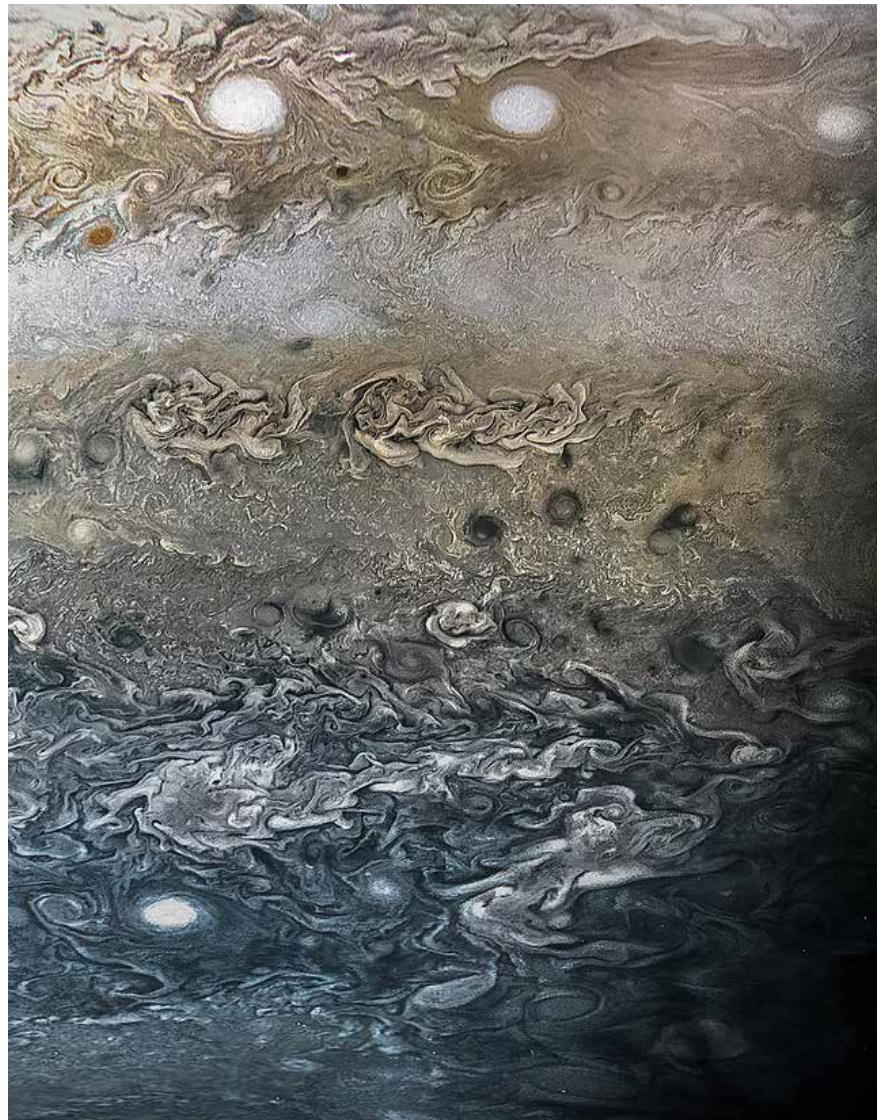
NASAn Juno-luotain vangitsi tämän silmiinpistävän näkyvän Jupiterin suuresta punaisesta pisteestä ja myrskyisästä eteläisestä pallonpuoliskosta kaasujättiläisen läheisen lennon aikana. Kuvat otettiin 12. helmikuuta 2019 klo 9.59–10.39 PST, Junon 17. tieteellisen Jupiter-ohituksen aikana. Kuvien tekoheikellä luotain oli 16 700 mailin (26 900 kilometrin) ja 59 300 mailin (95 400 kilometrin) välillä Jupiterin pilvien yläpuolella, leveysasteella noin 40–74 astetta etelään. Kansalaistutkija Kevin M. Gill loi tämän kuvan käyttämällä JunoCam-kameran tietoja. Huomaa, että alkuperäiset kuvat otettiin hyvin lähellä Jupiterin pilviä ja heijastettiin näyttämään palloita jälkikäsitellyssä. JunoCamsin raakakuvat ovat yleisön saatavilla missionjuno.swri.edu/junocam tutkittavaksi ja käsiteltäväksi. Lisätietoja Junosta löytyy verkosta osoitteesta nasa.gov/juno ja missionjuno.swri.edu. JPL (Jet Propulsion Laboratory) hallinnoi päätutkija Scott Boltonin Juno-tehtävää Southwest Research Institutessa San Antoniassa. Juno on osa NASAn New Frontiers -ohjelmaa, jota hallinnoidaan NASAn Marshallin avaruuslentokeskuksessa Huntsvillissä, Alabamassa. Luotaimen rakensi Lockheed Martin Space Systems Denverissä. Caltech Pasadenassa, Kaliforniassa, hallinnoi NASAn JPL:ää. Lähde: NASA/JPL-Caltech/SwRI/MSSS/Kevin M. Gill Tekijänoikeudettomuus

Junon 66. lähilennon aikana ottama kuva, jonka jälkeen Jackie Branc käsittelee sitä edelleen. NASA / SwRI / MSSS / Jackie Branc CC BY 3.0

Junon ottama kuva Jupiterista
Nova Dawnin astrovalokuvaus
Creative Commons Nimeä-Jaa Samoin 4.0

Jupiter - Juno sulje lento 6 - 19 toukokuu 2017 , Uudistettu ja kontrastia parannettu.
NASA/JPL-Caltech/SwRI/MSSS/Kevin M. Gill
Kevin Gill, Los Angeles, Kalifornia, Yhdysvallat
Creative Commons Nimeä 2.0

ASTROLOGIA

Jupiter retrogade ja sen seuraukset: Pidä kiinni ha- tuistasi ja horoskoopeistasi!

Tänä talvena, 9. lokakuuta 2024 - 4. helmikuuta 2025, kun Jupiter näyttää menevät taaksepäin (niin sanottu Jupiter retrogade), valmistaudu kosmisten omi-
tuisuuksien kauteen, ylimitoitettuihin ta-
voitteisiin ja mahdol-
lisesti haluan lukea
muinaiset myytit (tai
horoskooppisi) uu-
delleen kohotetulla
kulmakarvalla.

Kun kuulemme, että Jupiter – suuri, kaasumainen jätti-
läinen ja äärimmäinen ast-
rologinen hyvä kaveri – on
”perääntymässä”, mielem-
me hyppää välittömästi ek-
sistentiaalisen huojunnan
kauteen. Jupiter, viisauden,
laajentumisen ja vaurau-
den hallitsija (ja mahdolli-
sesti ”sen yhden ystävän”
epämääräiset neuvot),
yleensä suihkuttaa meille
siunauksia. Mutta kun taak-
sepäin osuu? Kaikki vedot
ovat pois päältä! Jupiter pe-
rääntymässä voi tarkoittaa
”liikaa hyvää asiaa” tai pa-
hempaa, ”ei tarpeeksi hyvää
asiaa”. Astrologeille ja ast-
rologian ystäville se on kuin
joku laittaisi elämäsi kos-
miseen tehosekoittimeen,
heittäisi Jupiter-mehua ja
osuisi ”kaaokseen”.

Joten mikä tarkalleen on Jupiter retrogade?

Tieteellisesti Jupiterin pe-
rääntyminen on ajanjakso,
jolloin Jupiter näyttää liik-
kuvan taaksepäin taivaal-
la, koska Maan kiertorata
ohittaa Jupiterin vastaavilla
taivaallisilla kilparadoillaan.
Tämä peruutus tapahtuu
noin kerran vuodessa ja
kestää noin neljä kuukautta.
Muinaisilla astrologeilla ei
ollut teleskooppeja tai av-
aruusaluksia (tai TikTokia)
selittämään tätä taivaallista
vaihtoa, joten he päättivät,
että Jupiterin täytyy hen-

gähtää, ehkä miettiä uudel-
leen elämänvalintojaan. Ja
jos Jupiter, mahtava kasvun
hallitsija, arvioi uudelleen,
on vain oikeudenmukaista,
että me pelkät kuolevaiset
teemme samoin, eikö niin?
Astrologinen ennuste:
enemmän itseapua, vähem-
män apua tähdiltä

Kun Jupiter perääntyy,
astrologit sanovat, että on
sisäisen kasvun aika ulkoi-
sen laajenemisen sijaan.
Unohda suuret likeyrityk-
set, suuret lommat ja ehkä
jopa se ärtyisä hiusväri, jota
harkitsit - on aika miettiä, ei
kuluttaa! Jupiterin perään-
tyminen rohkaisee meitä
katsomaan sisäänpäin, ajat-
telemaan syvästi valinto-
jamme ja ihannetapaukses-
sa välttämään halua muuttaa
pieneen mökkiin metsässä
”löytääksemme itsemme”.

Jupiter hallitsee filosofiaa
ja korkeampaa oppimista,
joten perääntymisen aika-
na viisas asia saattaa olla
vain pieni pohdinta: ”Tarvi-
tustenko todella 17 kasvia
asunnossani?” tai ”Ehkä
nuo filosofian verkkokurs-
sit eivät sittenkään olleet
tuhlausta!” Perääntyminen
osuu usein samaan aikaan
myös tavoitteidemme mu-
toksen kanssa. Aivan kuten
Jupiter painaa jarrua eteen-
päin suuntautuvassa liikke-
essään, saatamme huomata
harkitsevamme uudelleen
tavoitteita ja suuntaavamme
unelmat uudelleen. Tämä ei
tarkoita tavoitteiden hylkää-
mistä – se tarkoittaa niiden
vahvistamista. (Tai ehkä
vain vähemmän naurettavaa.)

Jupiterin perääntymisen historialliset seuraukset: Sekoitus pahuutta ja ma- jesteettisuutta

Koko historian ajan Jupi-
terin perääntyminen on
näkynyt melko monimen-
taalisten hetkien aikana.
Muinaisessa Roomassa he
eivät ehkä tienneet Jupite-
rin perääntymistä maassa
olevasta reiästä, mutta he
tiesivät, että outoja asioita

näytti tapahtuvan, kun Jupi-
ter meni ”omituiseksi”. Esi-
merkiksi keisari Augustus
konsultoi joskus astrologe-
ja Jupiterin perääntymisen
aikana nähdäkseen, oliko
Roman omaisuus muuttu-
massa (vaikka hän ei luul-
tavasti kysynyt rakkauselä-
mästään).

Ja sitten on keskiaika:
Jupiterin perääntymisen
huhuttiin olevan huono
enne kuninkaille ja val-
loittajille. Ritarit menivät
taisteluun vasta, kun
Jupiter oli suotuisassa
asemassa. Muuten mie-
kat pysyivät tuppeina, ja
ritarit keskittyivät jous-
tingiin, lampaanjuhliin
tai mihin tahansa, mitä he
tekivät vapaapäivinä.
Jopa tutkimusmatkojen
sanottiin olevan ”taak-
sepäin varovaisia”, ja
astrologit varoittivat meri-
miehiä ja tutkimusmat-
kailijoita, että Jupiterin
taaksepäin suuntautuva
katse ei ehkä lupaa hy-
vää uusille pyrkimyksille
(etenkin uusille mante-
reille).

Retrogradinen selviyty-

mispakkauksesi: peru- sasiat

Jos haluat selviytyä Jupi-
terin perääntymisestä
muinaisen filosofin - tai
suosikki podcast-astro-
logisi - kaikella armolla,
tässä on joitain parhaita
vinkkejä, joiden avulla
saat kaiken irti tästä ajas-
ta:

Päiväkirja suurista suun-
nitelmistasi - Se, että si-
nun ei pitäisi toimia suur-
ten ideoidesi mukaan, ei
tarkoita, että sinun ei
pitäisi ajatella niitä. Kir-
joita ylös nuo villit unet;
Niiden toteuttamisessa
on aina jälkimmäistä pe-
rääntymistä.

Heijasta, älä hylkää -
Jupiterin perääntymises-
sä on kyse uudelleenar-
vioinnista. Ennen kuin
hylkää suuren projektin
tai suhteen, katso, tar-
vitseeko se vain vähän
säättää.

Omaksu viisautta yli nok-
keluuden – Jupiter on
viisas, ei ärhäkkä. Jätä
sarkasmi sivuun ja keski-
ty muiden kohottamiseen
(vaikka se olisi niinkin

yksinkertaista kuin jon-
kun uuden huistyylin ke-
huminen).

Hylkää ylellisyys - Pe-
rääntymisen aikana ylel-
lisyyksiin tuhmaaminen
saattaa johtaa vain ka-
tumukseen. Joten ehkä
ohita koirasi luonnolli-
sen kokoinen veistos tai
kolmikerroksinen puhal-
lettava joulupukki (kyllä,
vaikka se olisi alennuk-
sessa).

Tarkista horoskooppi-
si - Planeetan kaaoksen
aikoina ei ole haittaa
nähdä, mitä suosikkiast-
rologillasi on sanottavaa.
Joskus pieni kosminen
varmuus on kaikki, mitä
tarvitsemme.

Joten siinä se on. Jupi-
terin perääntyminen
saattaa heittää kosmisen
jakoavaimen suunnitel-
miimme, mutta se avaa
myös oven laadukkaal-
le sieluntutkimukselle
ja pienelle taivaalliselle
naurulle. Älä huoli – pian
Jupiter palaa normaalille
polulle, ja niin toivot-
tavasti mekin.

TERVEYS

Ihmelääke Ozempic auttaa kaikkeen? Ei auta, mutta...

Ozempic – huume, joka on valloittanut maailman myrskyn ja josta on nopeasti tullut keskustelunaihe sekä lääketieteellisissä piireissä että suuren yleisön keskuudessa.

Käytetään ensisijaisesti tyyppin 2 diabeteksen hallintaan, mutta se liittyy myös laihtumiseen, parantuneeseen sydämen terveyteen ja viimeksi siinä toivossa, että sillä voi olla jopa hidastava vaikutus Alzheimerin tautiin. Tämä lääke on herättänyt monia kysymyksiä sen potentiaalista ja myös joitain huolenaiheita sen sivuvaikutuksista ja eettisistä vaikutuksista. Onko Ozempic todella ihmelääke, joka voi ratkaista kaiken – vai onko syytä suhtautua siihen tietyllä skeptisyydellä?

Mitä Ozempic oikein on?

Ozempic ei ole vain uusi villityslääke laihtumiseen. Pohjimmiltaan se on lääke tyyppin 2 diabeteksen hoitoon, ja sen vaikuttava aine, semaglutidi, on niin kutsuttu GLP-1-reseptoriagonisti. Tämä aine jäljittelee kehon luonnollista hormonia, joka auttaa säätämään verensokeritasoa. Stimuloimalla insuliinin eritystä, kun verensokeri on koholla, ja vähentämällä sokerin tuotantoa maksasta, Ozempic auttaa diabeetikkoja hallitsemaan sairauttaan. Verensokerin pitäminen hallinnassa on ratkaisevan tärkeää pitkäaikaisten komplikaatioiden, kuten hermovaurioiden, munuaisongelmien ja sydänsairauksien, välttämiseksi. Siinä mielessä Ozempic on selkeä menestys.

Mutta mikä todella teki Ozempicista puheenaiheen, oli sen odottamaton vaikutus ruumiinpainoon. Monet tutkimukset ovat osoittaneet, että Ozempicia käyttävien potilaiden paino voi laskea merkittävästi.

Ihmisille, jotka kamppailevat liikalihavuuden kanssa - ongelma, joka usein kulkee käsi kädessä tyyppin 2 diabeteksen kanssa - tämä on houkutteleva sivuvaikutus. Ja ehkä tästä ihmelääkeistä syntyi.

Ozempicin hyödyt - ei vain painosta

Ozempicin painoa vähentävä vaikutus on osoittautunut lisäbonukseksi, mutta on muitakin näkökohtia, jotka on otettava huomioon. Lääke voi vaikuttaa positiivisesti korkeaan verenpaineeseen ja sepelvaltimotautiin, koska Ozempic parantaa insuliiniherkkyyttä ja vähentää tulehdusta kehossa – tekijöitä, jotka voivat vaikuttaa suoraan sydän- ja verisuoniterveyteen.

Tämä merkitsee merkittävää parannusta monien elämänlaatuun, eikä ole liioiteltua sanoa, että Ozempicilla voi todellakin olla suuri vaikutus tyyppin 2 diabetesta tai liikalihavuutta sairastavien ihmisten terveyteen.

5 kg: n painonpudotus on terveellistä useimmille meistä, ja Ozempicin avulla tällainen laihtuminen on helppo saavuttaa. Jotta painonpudotus olisi pysyvää, tämä voi kuitenkin olla pahempaa ja saattaa tarkoittaa, että sinun on käytettävä Ozempicia koko ajan.

Yllättävämpi löytö on Ozempicin mahdollinen vaikutus Alzheimerin tautiin. Tutkimukset viittaavat siihen, että semaglutidilla voi olla neuroprotektiivinen vaikutus, mikä tarkoittaa, että se voi auttaa suojaamaan aivosoluja ja mahdollisesti hidastamaan Alzheimerin taudin etenemistä. Tietenkin ajatus siitä, että diabeteslääkkeellä voi olla hyötyä myös aivojen terveydelle, herättää toiveita - ja skeptisyyttä.

Kuten kaikilla lääkkeillä, Ozempicilla on omat sivuvaikutuksensa. Yksi yleis-

simmistä valituksista on pahoinvointi ja muut vatsaongelmat, erityisesti hoidon alussa. Vakavampia riskejä ovat haimatulehdus, harvinaisen mutta vakava sivuvaikutus. Ehkä silmiinpistävin sivuvaikutus, joka on herättänyt huomiota, on kuitenkin ”Ozempic-kasvot”. Tämä termi viittaa kasvojen rakenteen muutoksiin, joita jotkut käyttäjät ovat kokeneet laihtuksen jälkeen lääkkeen avulla.

Kun kehon rasva vähenee nopeasti - mikä tapahtuu usein, kun laihdutetaan paljon lyhyessä ajassa - se voi johtaa kasvojen volyymin menetykseen. Tämän aiheuttaa ihon roikkumisen ja kasvojen ikääntymisen. Lääkkeelle, jonka on tarkoitus parantaa terveyttä, tämä sivuvaikutus voi tuntua paradoksaaliselta: saatat tuntea olosi terveemmäksi, mutta peilikuva osoittaa toisin.

Ja on tärkeää tietää, että

johtaa riippuvuuteen ja sivuvaikutuksiin terveillä ihmisillä. Kysymys kuuluu, onko tämä yhteiskunnan ongelma vai onko se yksilön päätettävissä. Joka tapauksessa se muistuttaa meitä siitä, miten monimutkaista lääketieteen etiikka voi olla ja miten vaikeaa on vetää raja välttämättömän ja pelkästään toivottavan välille.

Ozempic on kiistatta mullistanut tyyppin 2 diabeteksen hoidon, ja sillä on osoitettu olevan merkittäviä etuja painonpudotuksessa ja sydämen terveydelle. On vaikea sulkea silmiä tämän lääkkeen potentiaalista - ei vain yksilöille vaan koko terveydenhuoltojärjestelmälle. Mutta ihmelääketiede on ehkä liioittelua.

Ozempic ei ratkaise kaikkea, ja on tärkeää ymmärtää, että lääkitykseen liittyy riskejä ja eettisiä kysymysmerkkejä. Ozempicin kasvat ovat muistutus siitä, että kaikella muutoksella on haittapuolensa, ja lääkkeen hinta ja saatavuus muistuttavat meitä terveydenhuollossa edelleen vallitsevasta eriarvoisuudesta.

Ehkä Ozempic on enemmän aikamme lääketieteellisten pyrkimysten symboli: tehokas työkalu, joka oikealla käsittelyllä voi auttaa monia, mutta joka myös muistuttaa meitä siitä, kuinka tärkeää on ottaa askel taaksepäin ja nähdä kokonaiskuva. Tulevaisuus näyttää, oliko Ozempic lääketieteellinen villitys vai pitkäaikainen ratkaisu suurimpiin terveysongelmiimme – siihen asti meidän pitäisi ottaa tämä ”ihme” vastaan silmät auki ja terveellä varovaisuudella.

Ozempic on reseptilääke. Sitä tavataan Suomessa, mutta siitä on tullut niin suosittu, että sitä voi joskus olla vaikeaa saada. Kuukauden hoito maksaa yli 100 €.

an ulkonäköön, mikä voi

TERVEYS

Kannattaa olla onnellinen ja hyvinvoiva - muistitautin riski selvästi vähenee

Elinikämme pidentyessä ja väestön ikääntyessä kohtaamme kiistattoman haasteen: miten vähentää kasvavaa neurodegeneratiivisten sairauksien, kuten demensian, taakkaa. Dementia, jonka yleisin muoto on Alzheimerin tauti, on ollut kasvussa jo vuosikymmeniä.

Arvioiden mukaan vuonna 2050 maailmassa elää jopa 139 miljoonaa ihmistä, joilla on dementia. Huolestuttavasti uusia tapauksia diagnosoidaan vuosittain yli 10 miljoonaa – eli yksi tapaus joka kolmas sekunti.

Uusi tutkimus kuitenkin tarjoaa toivoa ja raikkaan näkökulman: hyvinvointi saattaa olla avain demensian ehkäisyyn tai ainakin sen riskin lieventämiseen. Vaikka useimmat kansanterveysstrategiat keskittyvät biolääketieteellisiin interventioihin, nouseva näyttö viittaa siihen, että mielen terveyden ja positiivisten tunteiden edistäminen voi toimia tehokkaana työkaluna demensian ehkäisyssä.

Vuosikymmenen tutkimus yhdistää hyvinvoinnin ja aivoterveuden Washingtonin yliopiston St. Louisissa sijaitsevan Well-being and Emotion across the Lifespan Labin (WELLab) tutkijat julkaisivat merkittävän tutkimuksen, joka korostaa vahvaa yhteyttä hyvinvoinnin ja demensian riskin vähentämisen välillä. Yli kymmenen vuotta kestänyt monitieteellinen tutkimus tekee vakuuttavan esityksen hyvinvoinnin suojaavasta vaikutuksesta aivoihin.

Tutkimuksen tulokset perustuvat Chicagon ja Illinoisin vanhuksilta kerättyyn dataan vuodesta 1997 alkaen. Osallistujat suorittivat vuosittain kognitiivisia arviointia ja antoivat itsearviointia

tunne-elämästään ja yleisestä hyvinvoinnistaan. Tutkijat havaitsivat, että ne henkilöt, jotka ilmoittivat säännöllisesti korkeista hyvinvoinnin tasoista, olivat vähemmän alttiita muistin ja ajattelukyvyv heikentymiselle, vaikka heillä olisi ollut Alzheimerin tautiin liittyviä biologisia markkereita.

Vaikka tämän yhteyden tarkat mekanismit ovat edelleen epäselviä, tulokset viittaavat vahvasti siihen, että hyvinvoinnin ylläpitäminen läpi elämän voisi auttaa viivästyttämään tai jopa ehkäisemään demensian puhkeamista.

Hyvinvointi – suoja dementiaa vastaan?

Tutkimus herättää myös laajemman kysymyksen: miksi hyvinvointi liittyy aivo-terveyteen? WELLabin johtaja, tohtori Emily Willroth, ehdottaa, että tähän yhteyteen voi olla useita selityksiä.

”Ihmiset, jotka raportoivat korkeammasta hyvinvoinnista, ovat todennäköisemmin mukana toiminnassa, jonka tiedämme edistävän aivoterveyttä, kuten säännöllisessä liikunnassa, sosiaalisessa kanssakäymisessä ja henkisessä virikkeellisyydessä”, Willroth toteaa. Näillä aktiiviteeteilla on pitkään tiedetty olevan yhteys kognitiivisen heikkenemisen vähentämiseen, mutta tutkimus menee askeleen pidemmälle ja viittaa siihen, että hyvinvointi saattaa myös toimia puskurina stressin haitallisilta vaikutuksilta, jotka ovat tunnettu demensian riskitekijä.

Tohtori Kyrsten Costlow Hill, yksi tutkimuksen toisista kirjoittajista, selittää, että stressi voi vahingoittaa aivojen tärkeitä järjestelmiä, jotka ylläpitävät kognitiivisia toimintoja. Korkea hyvinvointi sen sijaan voi tarjota resilienssiä, joka auttaa torjumaan tai lieventämään näitä vahinkoja.

Mitä hyvinvointi merkitsee jo dementiaa sairastaville?

Vaikka hyvinvointi tunnustetaan nyt mahdolliseksi ennaltaehkäiseväksi keino-

si, sillä on myös keskeinen rooli jo demensian riskin vähentämisessä. WELLab korostaa, että hyvinvointiin kohdistuvat interventiot voivat lisätä autonomiaa, osaamisen tunnetta ja yhteenkuuluvuutta myös demensian edetessä.

Yksinkertaiset aktiviteetit, kuten liikunta, ulkoilu ja sosiaalinen kanssakäyminen, ovat osoittautuneet erittäin hyödyllisiksi demensiaa sairastaville. Nämä toimenpiteet eivät pelkästään paranna mielialaa ja kognitiivisia toimintoja, vaan ne myös lisäävät elämänlaatua. Lisäksi muisteluterapia, jossa ihmiset kannustetaan reflektoimaan menneitä muistojaan, voi edistää

emotionaalista vakautta ja vahvistaa kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Kotona vanheneminen – eli asuminen omassa kodissa sen sijaan, että siirtyttäisiin laitokseen – on osoittautunut erityisen tehokkaaksi keino lisätä vanhusten, myös demensiaa sairastavien, hyvinvointia. Käyttämällä yksinkertaisia kodin mukautuksia, apuvälineitä ja ylläpitämällä sosiaalisia yhteyksiä yksilöt voivat kokea suurempaa tyytyväisyyttä elämään. Dementia-työkalut, jotka tarjoavat turvallisen ympäristön, ovat myös nousseet malliksi, joka säilyttää demensiatilaiden arvokkuuden ja elämänlaadun.

Tie eteenpäin: Toimi nyt,

kun tiedämme

Vaikka tulokset ovat lupaavia, tohtori Willroth korostaa, ettei demensian ole olemassa "ihmelääkettä". Kuitenkin näyttö viittaa siihen, että voimme jo nyt ryhtyä toimiin tämän tuhoisan sairauden riskin vähentämiseksi. Kansanterveyslaitosten aloitteiden tulisi asettaa hyvinvointi etusijalle demensian ehkäisemään tekijänä. Väestön ikääntyessä tarve strategioille, jotka eivät ainoastaan hoida vaan myös ehkäisevät neurodegeneratiivisia sairauksia, tulee jatkossa kasvaamaan.

Hyvinvoinnin sisällyttäminen päivittäisiin rutiineihin ei ole pelkästään onnellisemman elämän asia; se voi olla myös avain kognitiivisen toimintakyvyn säilyttämiseen vanhuuteen asti. Liikunta, sosiaalinen vuorovaikutus, tietoisuusharjoitukset ja positiivinen tunne-elämä ovat kaikki saavutettavia ja tehokkaita keinoja parantaa sekä mielen että aivojen terveyttä.

Kuten tutkimus osoittaa, hyvinvointiin sijoittaminen tuo pitkän aikavälin hyötyä paljon pidemmälle kuin pelkkä onnellisuus – se voi olla avain demensiatapausten vähenemiseen tulevaisuudessa. Vaikka emme voi täysin poistaa riskiä sairastua neurodegeneratiivisiin sairauksiin, askeleet kohti mielen ja tunne-elämän hyvinvoinnin edistämistä voivat pienentää demensian todennäköisyyttä miljoonilla ihmisillä.

Maailmassa, jossa dementia on yksi kiireellisimmistä kansanterveyden haasteista, meidän on toimittava nyt. Hyvinvoinnin asettaminen etusijalle, sekä henkilökohtaisessa elämässä että kansanterveyspolitiikassa, voi johtaa terveempään ikääntymiseen ja lopulta demensian pienempään kuormitukseen yksilöille, perheille ja yhteiskunnalle. Hyvinvoinnin laiminlyönnillä on liian kova hinta – sekä mielellemme että tulevaisuudellemme.

VENÄJÄN OMITUINEN DIPLOMATIA

Kreml pilkkaa vastustajiaan

Kun jännitteet kahden maan välillä lisääntyvät - kuten viime vuosina Venäjän ja Ukrainan välillä - on tavallista, että hyökkäävä osapuoli pilkkaa vastineensa. Olemme nähneet tästä esimerkkejä. Venäjän valtiontelevisio tekee parhaansa pilatakseen Ukrainan presidenttiä Volodymyr Zelenskiä ja Ukrainan johtoa. Kremlin mukaan Zelenski on natsi, huumeriippuvainen, klovni, valehtelija, petturi, rikollinen, psykopaatti

On tärkeää huomata, että nämä hyökkäykset ovat väärä ja perusteettomia. Zelensky on de-mokraattisesti valittu johtaja, joka on osoittanut suurta rohkeutta ja päättäväisyyttä Venäjän aggression edessä. Ukrainan kansa tukee häntä ylivoimaisesti, ja maailman johtajat kunnioittavat häntä laajalti. Se, että hän olisi natsi, ei ole tästä maailmasta, Zelensky on juutalainen ja yksi natsismin pilareista on juutalaisten viha. Mutta Venäjän mielestä kaikki jotka vastustavat Venäjän hyökkäysoimia ovat nat-

sisteja.

Kremlin halventavien adjektiivien käyttö Zelenskyä kohtaan on merkki epätoivosta ja heikkoudesta. He eivät voi voittaa Zelenskyyä taistelukentällä, joten he turvautuvat henkilökohtaisiin hyökkäyksiin yrittääkseen häpäistä hänet. Nämä hyökkäykset kuitenkin vain koukuttavat ja vahvistavat edelleen Zelenskyyyn päättäväisyyttä ja Ukrainan kansan yhtenäisyyttä.

Sitten on tarpeeksi syytä todeta, että Ukrainan presidentti ei ole ainoa, joka on alttiina halventaville ja pilkaville adjektiiveille. Saksan johtaja on ”makkarantekijä” ja USA:n johtaja on seniili dementi vanhus.

Tämä ei ole uusi ilmiö. Etenkin sana klovni näyttää olevan suosittu Kremlissä, kun joku uskaltaa vastustaa Venäjän valloitus suunnitelmia.

26.11.1939, muutama päivä ennen talvisodan alkamista, Pravda julkaisi seuraavan sensaatio-maisen artikkelin Suomen pääministeri Aimo Kaarlo Cajanderista:

»Suomen hallitus pelkää astua eduskunnan eteen.

Aimo Kaarlo Cajander

Sen sijaan 23. marraskuuta pääministeri Cajander esiintyi onnellisesti konsertissa. Musiikki soi, pääministeri piti puheen. Suomen kansalaiset täytyy olla huvittuneita nykyisessä surullisessa tilanteessaan. Cajander tarjoutui viihdyttämään yleisöä parhaansa mukaan. Hän osoitti klovnin poikkeuksellisia kykyjä. Cajander teki konserttilavasta sirkusareenan yksinkertaiselle yleisölle. Kuten Pelle Jöns, hän teki kuperkeikkoja, puhui höllynpölyä, seiso i päällään, käveli areenalla käsillään.

Aluksi hän veti areenalle useita muotokuvia Ve-

näjän tsaareista ja kumarsi maahan näiden kuvien edessä. Hän esitti nämä nöyrät jouset syntyneen talonpojan juurtuneella alistuvuudella. Hän puhui ”innokkaasta politiikasta Suomen hyväksi, jota seurasivat Aleksanteri I ja Aleksanteri II ja jonka koko Suomen kansa hyväksyi”. Sitten Pelle Jöns nousi päälleen ja uhkasi toisella jalallaan Neuvostoliittoa, koska Moskova saattaa uhata Suomen itsenäisyyttä. Se oli todella majesteettinen asenne!

Tiedetään, että Venäjän tsaarit, olivatpa he ni-

meltään Aleksanteri tai Nikolai. tukahdutti kaikin tavoin Suomen kansan pyrkimykset itsenäisyyden saavuttamiseen. Vain taantumuksellinen, korruptoitunut suomalainen porvaristo hyväksyi tsaarilaisen kansan sorron, alistamisen ja lamauttamisen. Cajander et consortes palvelivat Venäjän tsaareja uskollisina lakeijina ja hovinhuireina. Kun tsarismi kukistettiin vallankaappauksen aikana, väliaikainen hallitus kieltäytyi myöntämästä Suomelle itsenäisyyttä. Bolshevikit Lenin ja Stalin taistelivat tämän itsenäisyyden puolesta yhteistyössä Suomen kansan kanssa. Suomen kansa on saanut itsenäisyytensä neuvostohallituksesta, jonka Suomen porvaristo aina tuo markkinoille ja esiintyy edelleen tavaran imperialismiin markkinoilla.

Sellaisia ovat tosiasiat. Cajander uskoo, että kun hän osuu kuperkeikkoihin, maailma hajoaa. Naurava illuusio! Pelle Jöns tekee kuperkeikkaa, mutta tosiasiat pysyvät hellittämättä paikallaan. Koko tätä säällittävää komediaa pelataan vain siksi, että he haluavat välttää vastaamasta suomalaisten kysymykseen heidän typerälle juoniteluista koostuneelle hallitukselleen: miksi Latvia, Viro ja Liettua ovat tehneet neuvostohallituksen kanssa sopimuksia, jotka takaavat heidän itsenäisyytensä, rauhansa ja turvallisen työnsä. , va-

*Hufvudstadsbladet den
27.11.1939*

ikka Suomen hallitus on keskeyttänyt neuvottelut ja aiheuttaa suomalaisille huolta ja ahdistusta? Täällä ei pääse pois asiasta pelkällä tempulla. Cajander kuperkelee, laulaa kuin kukko, huutaa: kasa nousee pilviin ja purskauttaa yhtäkkiä it-kuun. Hän itkee, voihkii, repii vaatteensa palasiksi, lyö ympärillään sirkusklovin röyhkeillä, ripottelee tuhkaa, Ei omaan päähän, vaan Viron päähän. Latvian ja Liettuan ministerien päämiehet. Cajander huudahtaa kyynelten läpi: "Nämä kolme elinkelipoista Baltian maata, joilla oli edessään valoisa tulevaisuus, ovat yhtäkkiä muuttuneet itsenäisistä valtioista imperiumeiksi, jotka ovat enemmän tai vähemmän riippuvaisia Neuvostoliitosta. Tämä on tehnyt murskaavan vaikutuksen meihin suomalaisiin."

Cajander itkee Viron, Latvian ja Liettuan poliittisten johtajien puolesta. He ovat osoittautune-

et hyvin lyhytnäköisiksi. Mutta Pelle Jöns pääministerin roolissa, katsokaa, hän on kaukonäköinen. Hän on poliitikko, joka on koulutettu kaukonäköisen Beckin ja selväjärkisen Moscickin toimesta. Saattakoon hän kokea, miltä tuntuu, nämä puolalaiset Pelle Jönsit, jotka ovat menettäneet si-toutumuksensa ikuisesti. Aivan pian Cajanderilla voi olla tilaisuus tajuta, etteivät Suomen hallituksen nuket ole ennakoivia, vaan Viron, Latvian ja Liettuan nykyiset johtajat, jotka ovat tehneet sopimuksia Neuvostoliiton kanssa näiden valtioiden itsenäisyyden turvaamiseksi.

Mutta Cajander ja hänen kätyrinsä eivät voi välttää vastaamasta kysymykseen, jonka suomalaiset yhä uhkaavamin asettavat heille, nähdessään maan joutuvaan häpeälliseen ja vaaralliseen peliin provokaattoreiden toimesta. Miksi olette, Cajander ja teidän porukkanne, keskeyttäneet neuvottelut? Ette ole "riippumattomia" (?) vain suomalaisista, jotka itse asiassa etsivät Neuvostoliiton kansan ystävyyttä. Kukaan ei ole riippumaton? Kenen tahdon mukaan toimitte, kenen ohjeita noudatatte? Ja Pelle Jöns pääministerinvirastossa juoksee levottomana, pelkurimaisena ympärinsä, antaa himmeiden silmiensä harhailta kaikkialla ja vannoo Jumalan nimeen: "Suomi ei ole tarvinnut eikä ole saanut

ohjeita muilta valtioilta. Jumalan nimeen, se ei ole saanut mitään!" Klovnin vala, Jumalan nimessä!

Ulkomaisia ohjeita täyttävän "valtion ohjeiden" kuittaus on julkaistu. Se löytyy englantilaisen imperialistisen lehdistön hyväksymisestä Cajanderin puheesta. Daily Herald taputtaa suomalais-ta Pelle Jönsiä ystävällisesti olalle: "Olet tehnyt hyvää työtä, rakas veli".

Voiko siis olla yllättynyt siitä, että Cajander ja hänen joukkonsa eivät ole löytäneet "yhteistä pe-rustaa" Neuvostoliiton hallituksen kanssa? Pelle Jöns esittää kuperkeikkojaan sotaisan imperialismin "yleisellä alustalla", antaa jazzorkesterin kumahtaa, antaa saksofonin jamata, antaa sirkus-senjohtajan piiskan vinkua.

Jatkuuko tämä poliittinen sirkus pitkään? Meidän on toivottava: ei liian kauan. Meidän on toivottava, etteivät suomalaiset anna nukkejen, kuten Cajanderin ja hänen kätyriensä, ohjata Suomen valtion alusta kohti tuhon partaalle, missä Beck ja Moscicki ovat haaksirikoutuneet."

Tämän tekstin ruotsinkielinen käännös julkaistiin Hufvudstadsbladetissa 27. marraskuuta 1939. Pravdassa se julkaistiin 26. marraskuuta, sattumalta samana päivänä kuin Mainilan laukaukset, ilmeisesti Venäjän taholta.

RUSSIAS WAR AGAINST UKRAINE

The President and the First Lady Honored the Memory of Holodomor Victims in Ukraine Address by the President

VENÄJÄN TALOUS

Onko hyperinflaatio tulossa Venäjällä?

Analyyysi Venäjän talouskriisistä

Venäjän taloudella on edessään yksi nykyajan suurimmista haasteista. Ukrainan hyökkäystä seuranneet talouspakotteet yhdistettynä yhä eristyneempään asemaan maailmanmarkkinoilla ovat luoneet täydellisen myrskyn Venäjän ruplalle.

Ohjauksen jyrkkä nosto 21 prosenttiin ja mahdolliset lisänostot ovat selvä merkki siitä, että Venäjän keskuspankki yrittää taistella hallitsematonta inflaatiota vastaan.

Viralliset tilastot vs. todellisuus

Venäjän hallitus ilmoittaa inflaation olevan noin 8%. Taloustieteilijät ja asiantuntijat ovat kuitenkin yhtä mieltä siitä, että tämä luku ei vastaa todellista tilannetta. Tavaroiden, erityisesti elintarvikkeiden ja muiden perushyödykkeiden, kasvava kysyntä yhdistettynä toimitusketjujen häiriöihin on johtanut hintojen merkittävään nousuun. Monet venäläiset todistavat, että elintarvikkeiden ja muiden perushyödykkeiden hinnat ovat yli kaksinkertaistuneet viimeisen vuoden aikana.

Setelipuristimet käyvät kuumina

Ukrainan sodan rahoittamiseksi ja öljyn ja kaa-

sun viennistä saatavien tulojen vähenemisen kompensoimiseksi Venäjän hallitus on joutunut painamaan suuria määriä rahaa. Tämä on johtanut liikkeessä olevan rahan tarjonnan jyrkkään kasvuun, mikä puolestaan kiihdyttää inflaatiota. Vapaa valuuttakauppa on poistettu, ja rupla on heikentynyt jyrkästi muihin valuuttoihin nähden. Vaikka virallinen valuuttakurssi on 100 ruplaa dollaria kohti, käytännössä venäläisten on mahdollista ostaa dollareita tällä kurssilla.

Väestö paniikissa

Taloudellinen epävarmuus on lisännyt Venäjän väestön ahdistusta. Monet venäläiset yrittävät suojata säästöjään ostamalla fyysistä omaisuutta, kuten asuntoja ja elintarvikkeita. Tattarin hamstrausilmiö, joka on venäläisen ruokavaliion peruselintarvike, on yleistynyt.

Hyperinflaation riski

Hyperinflaation riski Venäjällä on suuri. Historiallisesti maat, jotka ovat kärsineet vastaavista talouskriiseistä, ovat usein kokeneet hyperinflaatiota. Hyperinflaatio on erittäin korkea inflaatio, joka voi johtaa maan talouden täydelliseen romahkamiseen. Hyperinflaation välttämiseksi Venäjän hallituksen on ryhdyttävä voimakkaisiin toimenpiteisiin talouden vakauttamiseksi ja sijoittajien ja väestön luottamuksen palauttamiseksi.

Hyperinflaatio voi tapahtua hyvin nopeasti, jolloin väestö kärsii jostakin, jota voitaisiin kutsua massapsykoosiksi, ja

kaikki kiirehtivät kauppoihin samanaikaisesti päästäkseen eroon lähes arvottomista seteleistään.

Tämä ei ole jotain uutta Venäjällä. 90-luvun alussa Venäjällä oli yli 1000%:n inflaatio. Lyhyessä ajassa rupla menetti yli 90% arvostaan.

Korkea inflaatio, ulkomaisen valuutan saatavuuden heikkeneminen ja lisääntynyt epävarmuus ovat suuri uhka Venäjän väestön elintalolle. Jos Venäjän hallitus ei onnistu kääntämään suuntausta, maa on vaarassa ajautua syvään talouskriisiin, jolla on pitkäaikaisia seurauksia. Pahin mahdollinen seuraus on hyperinflaatio.

Mahdollisen hyperinflaation seuraukset Venäjän väestölle

Hyperinflaatiolla, erittäin korkealla inflaatiolla, olisi tuhoisia seurauksia Venäjän väestölle. Tässä on joitain todennäköisimpiä

tuloksia:

Huomattavasti heikentynyt ostovoima: Raha menettää nopeasti arvonsa, mikä tarkoittaa, että palkoista ja säästöistä tulee arvottomia. Paniikin ostaminen kiihtyy, ihmiset ostavat kaiken mitä voivat, kunhan saat jotain ruplaan ja lopulta kaikki hyllyt ovat tyhjiä. Ihmiset eivät enää pysty ostamaan tavaroita ja palveluja, joita he tarvitsevat selviytyäkseen.

Sosiaaliset levottomuudet ja epävakaus: Talouskriisi johtaa usein yhteiskunnallisiin levottomuuksiin ja poliittiseen epävakauteen. Tyytymättömyys hallitukseen voi lisääntyä, mikä voi johtaa mielenosoituksiin ja mielenosoituksiin.

Nälkä ja aliravitsemus: Elintarvikkeiden korkeat hinnat vaikeuttavat ihmisten saada tarpeeksi ruokaa. Tämä voi johtaa nälkään ja aliravitsemuk-

seen, erityisesti lasten ja vanhusten keskuudessa.

Elinikäisten säästöjen menetys: Eläkkeet, säästötilit ja muut säästöt pyyhitään pois. Monet ihmiset menettävät kaiken, minkä eteen he ovat työskennelleet koko elämänsä ajan.

Pakeneminen maasta: Monet yrittävät lähteä maasta löytääkseen paremmat elinolot. Tämä voisi johtaa joukkopakenoon ja aiheuttaa lisäongelmia naapurimaille.

Yhteiskunnan hajominen: Hyperinflaatio voi johtaa yhteiskunnan hajoomiseen rikollisuuden ja väkivallan lisääntyessä.

Luottamuksen menetys talousjärjestelmään: Ihmiset menettävät luottamuksensa talousjärjestelmään ja Venäjän ruplaan. Tämä voi johtaa vaihtokaupan tai vaihtokaupan lisääntymiseen käyttöön.

TEKOÄLY

AI-luodut podcastit: Uusi aikakausi audiosisällön parissa NotebookLM

20 jokapäiväistä lyhennettä, jotka sinun on tiedettävä (ja ehkä joitain, joita et tarvitsekaan!)

Digitaalisen median nopeasti kehittyvässä maailmassa tekoäly (AI) jatkaa rajojen venyttämistä ja muokkaa teollisuuksia sekä määrittelee luovia prosesseja uudelleen.

Yksi merkittävimmistä edistysaskeleista on Googlen NotebookLM, edistynyt kieliteknologia, jolla on potentiaalia mullistaa podcast-maailma. Sen kyky tuottaa laadukasta äänisisältöä, joka vastaa ihmisen tuottamaa, avaa uusia ja jännittäviä mahdollisuuksia tekoälyn ohjaamille tarinoille, koulutukselle ja viihteelle.

AI-luotujen podcastien nousu

Podcast-alan kasvaessa hurjaa vauhtia sisällöntuottajat ja mediayritykset etsivät jatkuvasti innovatiivisia työkaluja, joilla tehostaa tuotantoa ja vahvistaa luovuutta. NotebookLM,

joka sai alun perin huomiota kyvystään tuottaa korkealaatuisia tekstejä, on nyt ottanut askeleen äänisisällön pariin. Tämä urauurtava teknologia voi tuottaa podcasteja, joita on lähes mahdotonta erottaa ihmisten luomista, mikä avaa uusia mahdollisuuksia tulevaisuudelle.

NotebookLM tuottamien podcastien vetovoima perustuu useisiin ainutlaatuisiin ominaisuuksiin, jotka erottavat ne perinteisistä podcasteista:

Luonnollisen kuuloinen ääni: NotebookLM voi tuottaa äänisisältöä, joka jäljittelee ihmisen puheen luonnollista rytmiä ja sävyä. Tämä takaa kuuntelijalle sujuvan kokemuksen, jossa on vaikea havaita, että podcast on tekoälyn luoma.

Monipuoliset aiheet: Olipa kyse uutisista, ajankohtaisista tapahtumista tai kevyistä tarinoista, NotebookLM voi käsitellä monenlaisia aiheita. Sen joustavuus tekee siitä ihanteellisen työkalun sisällöntuottajille,

Lyhenteitä on nykyään kaikkialla. Tekstiviestien lyhenteistä tekniseen ammattikieleen, kätevä 3-kirjaimiset yhdistelmät (ja joskus pidemmät) voivat olla hämmäntäviä, jos et ole tietoinen. Mutta älä pelkää, muut lyhenne seikkailijat! Tämä artikkeli antaa sinulle tietoa tulkita 20 yleisintä lyhennettä, joita kohtaat jokapäiväisessä elämässä.

LOL: Laughing Out Loud, Lot of Laugh, Äänekäs nauru (Tämä saattaa olla jo klassikko monille!)
BRB: Be Right Back (Täydellinen nopeaan wc-taukoon keskustelun aikana)
OMG: Oh My God (Ilmaisee yllättyneisyyttä tai voimakkaita tunteita)
IMHO: In My Humble Opinion, Nöyrän mielipiteeni mukaan (tapa aloittaa mielipiteesi kohteliaasti)
** ASAP:** Mahdollisimman pian (Tulen syyttämään jonkun alle... kiva)
FYI: For Your Information, Tiedoksi (heads-up jollekin)

ETA: Estimated Time of Arrival arvioitu saapumisaika (ilmoittaa, milloin odottaa jotakuta)
Vastauspyyntö: Vastaa (virallinen pyyntö vastauksesta kutsuun)
PDF: Portable Document Format, Siirrettävän asiakirjan muoto
JPG: Joint Photographic Experts Group (suosittu kuvatiedostomuoto)
GIF: Graphics Interchange Format (Toinen kuvamuoto, joka tunnetaan animaatioista)
TIFF: Tagged Image File Format (käytetään korkealaatuisille kuville)
WWW: World Wide Web (Internetin perusta, jonka tunnemme)
HTTP: Hypertext Transfer Protocol (kieli, jota verkkosivut käyttävät puhumiseen)
GPS: Global Positioning System (auttaa navigoimaan maailmassa)
Pankkiautomaatti: Pankkiautomaatti (ystävällinen paikallinen pankkiautomaatti)
DIY: Tee se itse (käteville ihmisille)
VIP: Erittäin tärkeä henkilö (joku, joka saa erityiskohtelua)
TBA: To Be Announced Ilmoitetaan myöhemmin (Pysy kuulolla saadaksesi lisätietoja)
TBD: Ole luja (selvitäme edelleen asioita)

Tämä on vain esimakua lyhenteiden maailmasta, mutta kun nämä 20 ovat vyön alla, olet hyvin matkalla tulkitsemaan jokapäiväistä kieltä satunnaisista teksteistä teknisiin asiakirjoihin. Joten seuraavan kerran, kun näet lyhenteen, joka saa sinut naarmuttamaan päätäsi, muista tämä luettelo ja jatka pikakirjoituksen viestinnän ihmeellisen maailmaan.

Waasan Päivälehti

Moderni sanomalehti, jonka ulkoasussa on piirteitä 1870-luvun lehdistöstä. Silloin sanomalehdissä oli vain 4-8 sivua. Paljon tekstiä, mutta ei kuvia ollenkaan, joten muutamassa sivussa on paljon luettavaa.

Lehti sisältää lainauksia vanhoista päivälehdistä, jotka on otettu Kansallisarkistosta (digi.kansalliskirjasto.fi). GPT3, Gemini, Aria ja Monica tekevät osan rutiinimaaisesta toimitustyöstä, kuten käännöstyö, korrehtuurin luku ja lyhyen notisiien kirjoittaminen. Kaikki tekstit on tarkastettu toimittajilla ja toimitus vastaa tekstien sisällöstä.

Waasan Päivälehti on päivälehtityyppinen julkaisu, toistaiseksi se ilmestyy sunnuntaiaamuisin, mutta tavoitteenamme on että se jatkossa ilmestyy joka aamu.

Lehti on luettavissa verkossa ilmaiseksi.

Päätoimittaja on Hans Björknäs.

Lukijoiden kirjoitukset ovat tervetulleita!

Lehti on paikallisessa omistuksessa ja tulee sellaisena pysymään.

Toimitus: Waasan Päivälehti, Koulukatu 37 B 7, 65100 Vaasa, puhelin +358-40-5462455.

Helsingin toimitus: Waasan Päivälehti, Toinen linja 9 B 36, 00530 Helsinki. Puhelin +358-40-5462455. Ilmoitukset pyydetään lähettämään emaililla jpg-muodossa.

Email: waasanpaivalehti@gmail.com

He, jotka tietävät hiukan enemmän ovat he, jotka lukevat Waasan päivälehteä

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

Republiken president Alexander Stubb i Vaasa 27.4.2024

Kalevaspeleinen i Vaasa 27-30.6.2024

Kremlin gör natt av sina motsändare - 1939 liksom nu

Kärfestival denna vecka!

HERE WE ARE vpress.se/hi

EN IT press: Grunden för lycka och demokrati

Kommitté för utvärderingen djuggående konsekvenser för Finland under de kommande 50 åren

KOR-FESTIVALEN

Sinebrychhoff Konstmuseum

Kreml gör natt av sina motsändare - 1939 liksom nu

HERE WE ARE vpress.se/hi

Fårnaja, en Pörtomdiktare

Kommitté för utvärderingen bräddskande åtgärder

PUCCINI'S "TOSCA" KOMMER TILL VASA I JANUARI

Sinebrychhoff Konstmuseum

Kreml gör natt av sina motsändare - 1939 liksom nu

HERE WE ARE vpress.se/hi

Wasa Dagblad
Photo Supplement

Sinebrychhoffin taidemuseo

Sinebrychhoffin konstmuseum

Sinebrychhoffin Art Museum

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

Pörtom kyrka
Pirttikylän kirkko
The Church in Pörtom

WASAAN PÄIVÄLEHTI
WASA DAILY
WASA DAGBLAD
Photo Supplement

Ihana kuofestivaali tulossa!

Tasavallan presidentin Alexander Stubb Vaasassa 27.4.2024

Jeff Goodell: The Heat will kill you first

Kaleva kilpailut VAASASSA 27-30.6

Hylkeenpyynti Raippaluodossa 1895

Jussi Adler-Olsen

Venäjän omittainen diplomaattinen kieli

HERE WE ARE vpress.se/hi

WASAAN PÄIVÄLEHTI
WASA DAILY
WASA DAGBLAD
Photo Supplement

Hylkeenpyynti Raippaluodossa 1895

WASA LEHDISTÖ: Ummellisuuden ja demokratian perusta

KUORO-FESTIVAALI

Sinebrychhoffin taidemuseo

Venäjän omittainen diplomaattinen kieli

HERE WE ARE vpress.se/hi

WASAAN PÄIVÄLEHTI
WASA DAILY
WASA DAGBLAD
Photo Supplement

Puuhien "Tosca" Näin löydät tieoppaan on tulos kirkkoon!

NAISTEN ÄÄNI-elämäkertakirjasto

KUORO-FESTIVAALI

Sinebrychhoffin taidemuseo

Venäjän omittainen diplomaattinen kieli

HERE WE ARE vpress.se/hi

WASA DAILY
WASA DAILY
WASA DAGBLAD
Photo Supplement

Mysterious green giants in the Laasi-palatsi square, Helsinki

Mystical East in Ika-noja
All EU-candidates

Puuhien "Tosca" is coming to Vaasa

ROAD CHURCHES
The Kremlin mocks its opponents

HERE WE ARE vpress.se/hi

WASAAN PÄIVÄLEHTI
WASA DAILY
WASA DAGBLAD
Photo Supplement

What a wonderful start week we have ahead of us!

Cycling Week in Vaasa this week

Climate Change's Profound Impact on Finland

Kaleva Games in Vaasa 27-30.6

Just After Darkness

Hylkeenpyynti Raippaluodossa 1895

The Kremlin mocks its opponents

HERE WE ARE vpress.se/hi

WASAAN PÄIVÄLEHTI
WASA DAILY
WASA DAGBLAD
Photo Supplement

CHOIR FESTIVAL

A Free Place: The Hedrick of Happiness and Democracy

ROAD CHURCHES
The Kremlin mocks its opponents

HERE WE ARE vpress.se/hi

WASAAN PÄIVÄLEHTI
WASA DAILY
WASA DAGBLAD
Photo Supplement

Mysterious green giants in the Laasi-palatsi square, Helsinki

Mystical East in Ika-noja
All EU-candidates

Puuhien "Tosca" is coming to Vaasa

ROAD CHURCHES
The Kremlin mocks its opponents

HERE WE ARE vpress.se/hi

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

Fero Järnefelt (1863-1937)

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

I K Inha (1865-1930)
I Replot 1895
Raippaluodossa 1895

WASAAN PÄIVÄLEHTI
WASA DAILY
WASA DAGBLAD
Photo Supplement

Tasavallan presidentin Alexander Stubb Vaasassa 27.4.2024

Jeff Goodell: The Heat will kill you first

Kaleva kilpailut Vaasassa 27-30.6

Jussi Adler-Olsen

Vaasan istutetaan 70 000 puita

Hylkeenpyynti Raippaluodossa 1895

HERE WE ARE vpress.se/hi

WASAAN PÄIVÄLEHTI
WASA DAILY
WASA DAGBLAD
Photo Supplement

Finland's president Alexander Stubb in Vaasa 27.4.2024

Jeff Goodell: The Heat will kill you first

Kaleva Games in Vaasa 27-30.6

Just After Darkness

A tree for everyone in Vaasa

ROAD CHURCHES

HERE WE ARE vpress.se/hi

MARRASKUUN HOROSKOOPPI

Marraskuun horoskooppi: Mitä tähdet kertovat?

Oinas (21.3.–19.4.): Marraskuussa innostuksesi on huipussaan, Oinas! Varo kuitenkin—kaikki eivät ole valmiita energiaasi ennen kolmatta kahvikuppiaan. Kanavoi intohimosi johonkin hyödylliseen, kuten sukkaletikon järjestelyyn. Pienetkin voitot ovat voittoja!

Härkä (20.4.–20.5.): Marraskuu tuo mukanaan ihanan kotoisan tunnelman, Härkä. Sinulla on valtava halu kääperryä viltin alle ja katsoa suosikkisarjosi putkeen. Tuottavuus? Yliarvostettua. Mukavuus? Välttämätöntä. Älä anna kenenkään vakuuttaa sinua toisin.

Kaksonen (21.5.–20.6.): Tällä kuulla jongleeraat enemmän asioita kuin sirkusartisti, Kaksonen. Multitasking on supervoimasi, mutta muista: sähköposteihin vastaaminen samalla kun teet joogaa voi tuottaa mielenkiintoisia hetkiä. Hengitä syvään—tai viisi kertaa.

Rapu (21.6.–22.7.): Marraskuussa tunteesi ovat yhtä arvaamattomia kuin sää. Yhtenä hetkenä olet valmis talviunille, seuraavana suunnittelet spontaania automattakaa. Hyvä uutinen on, että ystäväsi ovat jo tottuneet tunnevuoristorataan—nauti kyydistä!

Leijona (23.7.–22.8.):

Tässä kuussa tunnet itsesi erityisen upeaksi, Leijona! Jokainen katu on kuin oma catwalkisi, mutta älä ylläty, jos kompastut välillä omiin jalkoihisi. Se on vain osa viihätysvoimaasi. Muista, että itsevarmuus vie pitkälle!

Neitsyt (23.8.–22.9.): Marraskuu on täydellistä aikaa järjestelylle, Neitsyt. Saat iloa elämän järjestämisestä pienintäkin yksityiskohdasta myöten. Älä kuitenkaan liioittele—ystäväsi eivät ehkä arvosta, jos alat aakkostaa heidän maustehyllyjään.

Vaaka (23.9.–22.10.): Tässä kuussa sinusta tulee porukan diplomaatti, Vaaka. Kaikki kääntyvät puoleesi ratkaisemaan riitoja, oli kyseessä sitten illallissuunnitelmat tai viimeinen pizzapala. Älä kuitenkaan uhraudu liikaa—ansaitset sen viimeisen palan aivan yhtä paljon kuin muut!

Skorpioni (23.10.–21.11.): Nyt on sinun kaudesi, Skorpioni, ja tunnet itsesi salaperäiseksi ja vetovoimaiseksi. Saatat haluta vähän synkistellä, mutta muista: myös sinä tarvitset välillä naurua. Anna sisäisen koomikkosi loistaa—olet hausempi kuin uskotkaan!

Jousimies (22.11.–21.12.): Seikkailut kutsuvat, Jousimies! Ennen kuin varaat viime hetken matkan kaukaiseen maahan, kannattaa ehkä ensin siivota jääkaappi. Se vanhentunut jugurtti ei selviä kotiinpaluuseesi asti, mutta matkakuumeesi kylläkin!

Kauris (22.12.–19.1.): Olet työfiliksissä, Kauris, mutta älä anna kiireen viedä sinua mukanaan. Muista, että jopa supersankarit pitävät taukoja (ja näyttävät hyvältä tehdessään sen). Keitä kuppi teetä, laita jalat ylös ja anna maailman pyöriä hetken ilman sinua.

Vesimies (20.1.–18.2.): Olet täynnä ideoita tänä kuukautena, Vesimies, ja neroutesi on vaikea hillitä. Varmista vain, että ystäväsi ovat valmiita seuraavaan keksintöösi—se saattaa sisältää enemmän pahvia ja glitteriä kuin he odottivat.

Kalat (19.2.–20.3.): Unelmoiva ja luova, kuten aina, Kalat. Huomaat ajattelevasi omiasi keskellä keskustelua. Älä huoli, jos unohdat, mitä joku juuri sanoi—luultavasti loit seuraavan mestariteoksesi mielessäsi. Nyökkää ja hymyile; se toimii aina!

Iloista marraskuuta, ja muista: edes tähdet eivät osaa ennustaa, milloin lopetat torkuttamisen!

UUTISIA 100 VUOTTA SITTEN

Sunnuntai, 24 marraskuuta, 1924

Tämä on fikttiivinen päivälehti, joka sisältää täysin autenttisia uutisia tasan 100 vuoden takaa ja jonka tarkoituksena on antaa lukijalle käsitys siitä, miltä arki tuolloin näytti.

Suojeluskunnan syysleirikokous Pirttikylässä

Pirttikylän suojeluskunnan syysleirikokous pidettiin 15. ja 16. päivänä. Leirikokous sijaitsi kirkonkylän tilavassa nuorisotalossa. Perekdytys tapahtui lauantaiaamuna kello 8, ja onneksi suuri joukko suojeluskuntalaisia oli totellut kutsua leirikokoukseen.

Kokoonpanossa ryhmään laskettiin jopa 50 reipasta suojeluskuntalaista, jotka olivat kahden päivän ajan hyvästelleet siviiliin ja kokoontuneet yhteen hankkiakseen tiedon siitä, että jokaisen hyvän suojeluskuntalaisen on kyettävä puolustamaan vapauttamme menestyksekkäästi. Leiripäivien työt sujuivat vauhdilla ja puristuksella, ja raskaasta palvelusta huolimatta ilmapiiri oli erinomainen. Jokainen mies, vanhasta ritarista rekrytoijaan, pyrki oppimaan mahdollisimman paljon. Uudet harjoitussäännöt opetettiin sekä suljetussa että avoimessa järjestyksessä. Se osoittautui sekä käytännölliseksi että yksinkertaiseksi, joten voidaan pitää itsestään selvänä, että suojeluskuntien koulutus on tästä lähtien mielenkiintoisempaa ja helpompaa kuin tähän asti.

Harjoituksen lisäksi ohjelmassa oli luentoja etuvartiopalvelusta, marssivartiosta, gfupprad-taktiikasta, suojeluskuntadoktriinista sekä käytännön ja teoreettisesta koulutuksesta; Bergmanin konepistoolin käytön esittely. Huolto-ohjelman lisäksi mukana oli vastausammunta pienoiskivääreillä. Ammunta tapahtui 16 metrin etäisyydellä, 5 laukausta pysyvässä asenossa.

Viisi parasta tulosta olivat seuraavat: 1) J. Åback, Sidsbäcks pl. 42 Sivumäärä, 2) M.

Ahlbäck, S dbäcks pl. 41, 3) V. Norrback, Nonb eks pl. 40, 4) U. Norrback, Norrbacks pl. 39 Sivumäärä, 5) Hj. Hannus, 3 Kretsen 38 Sivumäärä

Onnistuneet leiripäivät päättyivät sunnuntai-iltana klo 7 ja jäivät osallistujiin hyvän vaikutuksen. Erityismaininnan ansaitsevat lotat, jotka leirikokouksessa kiitettävästi huolehtivat suojeluskuntien ruoasta. Leirikokouksen tarkasti piirin esikunnasta sotilaskouluttaja Lillbröanda.

Seuraava suojeluskuntakokous pidetään keväällä huhtikuussa, ja silloin toivotaan, että kaikki suojeluskuntalaiset ja myös ne, jotka nyt tavalla tai toisella. Syitä siihen, että he eivät voineet osallistua opettaviin leiripäiviin, tulisi esiintyä runsaasti, sillä jos on joskus ollut suojeluskunnan jäsen, hänellä on velvollisuuksia myös omaa osastoaan ja omaa suojeluskuntaansa kohtaan. Suojeluskunnasta, vain nimellisesti, ei ole hyötyä hänen joukoilleen eikä suojeluskuntien suurelle tarkoitukselle. (Kaskö tidning-lehti)

AMMUNTADRAAMA PALOSAARELLA

Työläinen haavoittui. Tekijä pidätettiin.

Viime sunnuntain yönä kello 1 Brandössä tapahtui aseita muuttava draama, mutta onneksi aiheuttamatta kenenkään kuolemaa. Yhdelle kehräämön uuden rakennuksen tiloista, joka poliisin mukaan kummittelee kaikenlaisille juoruille, oli kokoontunut joukko nuoria. 22-vuotias helsinkiläinen kondiittori Armas Henrik Karlsson, joka on ollut viisi viikkoa lei-

puri Fogelbergin palveluksessa Brändössä, ampui ilman erityistä syytä laukauksen browniestaan väkijoukon keskelle. Tämä osui työntekijää Niilo Mikael Anttilaa rintaan kaulan alapuolelta. Haavoittunut mies, joka syntyi Seinäjoella vuonna 1897 ja asuu nykyään Dragnäs-bäckissä, vietiin kunnalliseen sairaalaan. Sieltä ilmoitetaan, että hänen elämänsä ei ole välitöntä vaaraa.

Tekijä pidätettiin sunnuntaina puoliltapäivän väliaikaisesta asunnostaan ja vietiin poliisikomentajan etsiväosastolle, jossa hän odottaa edelleen pidätystä, tutkintaa ja ansaittua tuomiotaan.

Sekä hän että Anttila olivat tuolloin humalassa.

Karlssonin emäntä, leskeksi jäänyt rouva Bäckman, joka asuu Palosaari 131:n tilalla, joutuu myös haastamaan asian raatihuoneoikeuteen. Hän ei ole täyttänyt velvollisuuttaan ilmoittaa poliisille Karlssonin muutosta.

Kuollut kansanmuusikko. Tunnettu kansanviulisti Petter Ragvals on kuollut kotonaan Övermarkissa 68-vuotiaana.

Kynttilä kieltolain valvojille ja valistustyön tekijöille. KIELTOLA-KILEHTÄ TILAA-MAAN.

Senjälkeen kuin juovutus] uomat ovat tulleet tunnetuiksi, on ihmisten suojeleminen ja pelastaminen niiltä ollut Bangon tärkeätä. Väkiuomat ovat

tuottaneet niin paljon tuskaa ja ahdistusta että sen lieventämisen ja poistamisyritys on tärkeimpiä iimimissonen kohottamisyprkimyksiä.

Erittäin tärkeäksi on raittiusyö tullut nykyoloissa maassamme, kun sotaajan kasvattamat intohimot ja kieltolain vastusiamistarkoitukset

uhkaavat yhä lisää juoppoutta aikana, jolloin kieltolain toteuttamisen kautta pyritään kansa täydelleen vapauttamaan alko-

holin kiirroista. Kieltolain vastustajilla on työs-kentelyssään vaikuttavana ase-na raittiuspyrkimyksille epäy-stävällinen sanomalehdistö, jonka avuEa sokaistaan yleinen

**SIEMENS'
„LUZETTE“**

*Behagligt sken,
propert utseende
och pris-
billiga*

Elektriska Aktiebolaget
Siemens-Shuckert

Helsingfors,
Mikaelsg. 11
Tel. Ce 20061

Filialer i Åbo och Wasa

HUUMORI SATA VUOTTA SITTEN

TEATTERIESITYKSEN JÄLKEEN.

Mies: - Vaimoni, olit roolissa todella poikkeuksellinen! Ylittämätön. Kukaan ei olisi voinut tehdä sitä paremmin kuin sinä!

Nainen: - Olet imarrettava! Itse asiassa roolin olisi pitänyt esittää nuori ja kaunis nainen.

Herrasmies: - Ei ollenkaan. Olet todistanut päinvastaisen!

KANARIENSIEMEN

Talonrouva: — Huomasiko Karin, että herrasmies lauloi, kun hän meni toimistolle?

Taloudenhoitaja vaimolle: - No, vahingossa niin, että tulin keittämään puuroa kanariansiemenistä.

OIKEUDESSA

Puolustusasianajaja: — Paras todiste siitä, että tuli tuli täysin yllätyksenä syytetylle, on se, että hän tilasi tulipaloa edeltävänä päivänä kotiin 4 koria pilsneriä.

Tuomari: - Neljä koria! Onko syytetty alkoholisti?

Syytetty: - Ei, ei, mutta ajattelin, että palomiehille saattaa tulla jano.

ARVON TÄYDELLISYYS

— Ai niin, usein käy niin, sanoi valittava sukulainen, että vasta rakkaan sukulaisen kuoleman jälkeen huomaamme, kuinka arvokas hän oli meille! — Kyllä, niin on, vastasi leski. Minulla ei myöskään ollut aavistustakaan ennen, että mieheni on niin korkeasti vakuutettu.

Eräs nainen kihloi Tegnériä innokkaasti pyyntöihin, että tämä sanoisi jotain nokkelaa, kunnes hän lopulta suuttui.

— No, hän sanoi lopulta: Jumala, maailma ja sinä olet kolminkertainen, mitä maailma ja sinä sitten ovat yhdessä?

”Kaksikertainen”, sanoi nainen. —

Ja mikä sinä sitten olet? ”Yksinkertainen”, sanoi rouva.

— Aivan oikein, sanoi Tegnér.

LAISKUUS

Isäntä rankaisi oppipoikaa ankarasti laiskuudesta. Poika huudahti itkien: - Toivon, että olisin kuollut!

— Kyllä, luulen, että sinä, laiskuus, luulisi, että haluaisit valehdella ja raahata itseäsi mukavassa arkussa!

NOOAN ARKKI

Nooan arkin eläimet menivät nukkumaan. Mutta he eivät voineet nukkua, tunnin ajan kuului salaperäistä yksitoikkoista naksahdusta solmusta. Lopulta norsu korotti ääntään ja sanoi ankarasti: — Kuka meitä häiritsee, ettemme nukahtaisi?

Kulmasta kuului tuhatjalkaisen pieni, onneton ääni: - Olen vain riisumassa saappaani.

PUTTE HALUAA LÄÄKETTÄ MUMMILTA

ÄITI: ”Mutta, Putte dä, miksi haluat vain lääkkeitä mummolta etkä minulta?”

PUTTE: ”No, tiedätkö, äiti, isoäidin käsi tarvitsee niin!”

Rovasti:

— Onko kyläkunnassa mitään moittimista kristillisen elämän suhteen?

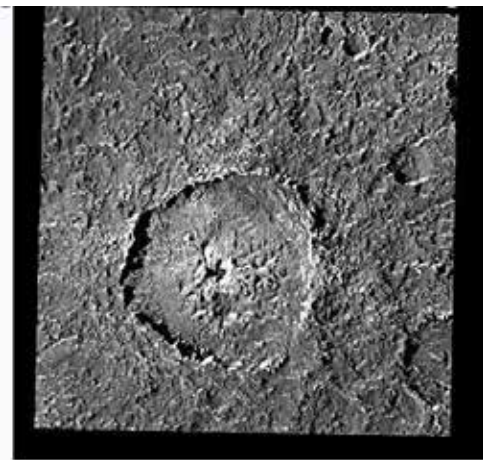
Eräs joukosta:

— Kyllä on. Tuolla Puutteenkylässä vaaditaan saksalaisesta pirtusta yhtä paljon kuin virolaisestakin.

Vanhaan hyvään aikaan.

Viinankeittäjä Tösselinen joutui kiinni 1860-luvulla virantoumituksessa ja tuomittiin 28 vuorokauden rangaistukseen vedellä ja leivällä. Kärsittyään rangaistuksen palasi hän lihavana patruunana kotikyläänsä kantaen selässään piimäleiliä ja käsivarrellaan isohkoa vasua. Vastaantuleva isäntämies kysäisi: — Mitäs tuomisia se Tösseli kaupungista tuo. — Tuonpahan pois alun toistakymmentä leipää ja pari kannua vettä, jotka jäivät ylitse ylläpidostani.

Viikon astronominen kuva:

Callisto Tindr PIA01657.jpg

Courtesy NASA/JPL-Caltech ([1]) The crater Tindr on Callisto, photographed by Galileo.

Galileo

Public domain

Lukijoilta

erittäin mielellämme vastaan lukijoidemme kommentteja. Kommentteja, tarinoita, muistoja, keskustelua, uutisia kotoa. Tämä on luultavasti tämän paperin tärkein osa. Mutta tilaa on rajoitetusti, joten kirjoita mahdollisimman lyhyesti! Joten lähetä viestit osoitteeseen: waasanpaivalehti@gmail.com

Ensi viikolla:

Ilmoita WP:ssä

Tässä historiallisessa ja hypermodernissa päivälehdessä ensimmäisten joukossa mainostamisella voi olla PR-arvoa. waasanpaivalehti@gmail.com jpg-, tiff- tai png-muodossa. Mainokset pienennetään sitten 46 mm:n sarakkeen leveyteen. Ota yhteyttä: waasanpaivalehti@gmail.com

Waasan Päivälehti
waasanpaivalehti@gmail.com

YKSINKERTAINEN

Kinkerillä.